National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 4 1980
NEWSPAPER SECTION

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

ESTO 80

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 14 (2649) XXIX aastakäik — Teisipäeval, 19. veebruaril 1980 — Tuesday, February 19, 1980 — Üksiknumbri hind 45 centi

Uusi takistusi pantvangide vabastamiseks

Iraani president esitab alandavaid nõudmisi Ühendriikidele

TEHERAN — Lootused Ühendriikide pantvangide kiireks vabastamiseks Teheranis on muutunud ähmasemaks pärast seda kui president Carter lükkas tagasi Iraani nõudmise, et ameeriklased tunnistaksid endid süüdi „kuritegudes" iraani rahva vastu. Liitunud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri dr. Kurt Waldheimi organiseerimisel ja vahetalitusel on siiski moodustatud rahvusvaheline komisjon, kes hakkab uurima shahhi valitsemise perioodil tehtud kuritegusid. Komisjon asub arvatavasti tööle juba lähemate päevade jooksul kuid Iraani valitsus ei seo komisjoni tegevuse alustamist pantvangide vabastamisega.

Iraani president Bani-Sadr on korduvalt toonitanud, et üheks pantvangide vabastamise tingimuseks on Ühendriikide deklaratsioon, et ameeriklased segasid shahhi ajal Iraani sisemistesse asjadesse ning aitasid kaasa tema kuritegudele.

Kuid president Carter lükkas selle ettepaneku möödunud laupäeval tagasi, mainides, et praegusel sensitiivsel perioodil ei ole mõtet hakata uurima Iraani möödunud aastate ajalugu.

Iraani president Bani-Sadr kinnitas Ateena televisiooni saatejaomale antud intervjuus üllatuslikult, et pantvangide vabastamine ei ole eriti seotud rahvusvahelise uurimiskomisjoni moodustamisega. Ta rõhutas eriti, et esmajoones peavad Ühendriigid muutma oma psühholoogilist ja poliitilist hoiakut ning mõistma hukka oma eelmiste aastate poliitika Iraanis.

Bani-Sadr mainis ühtlasi, et ta ei poolda isiklikult pantvangide võtmist kuid kuna see on toimunud, siis valitsus peab kaitsma Iraani prestiizhi.

Dr. Kurt Waldheimi poolt moodustatud rahvusvahelisesse komisjoni, mille Ühendriikide valitsus on aktsepteerinud, kuuluvad järgmised isikud: prantslane E.E. Petiti — tuntud rahvusvahelise õiguse ekspert, Alzheeria saadik Liitunud Rahvaste Organisatsioonis Mohammed Bedjaoui, Süüria presidendi välispoliitiline nõuandja Adib Daoudi, Ameerika Riikide Orgonisatsiooni inimõiguste komisjoni endine juhataja Andres Aguilar (Venetsueelast) ning Sri Lanka rahvusvahelise õiguse ekspert H.W. Jayewardee.

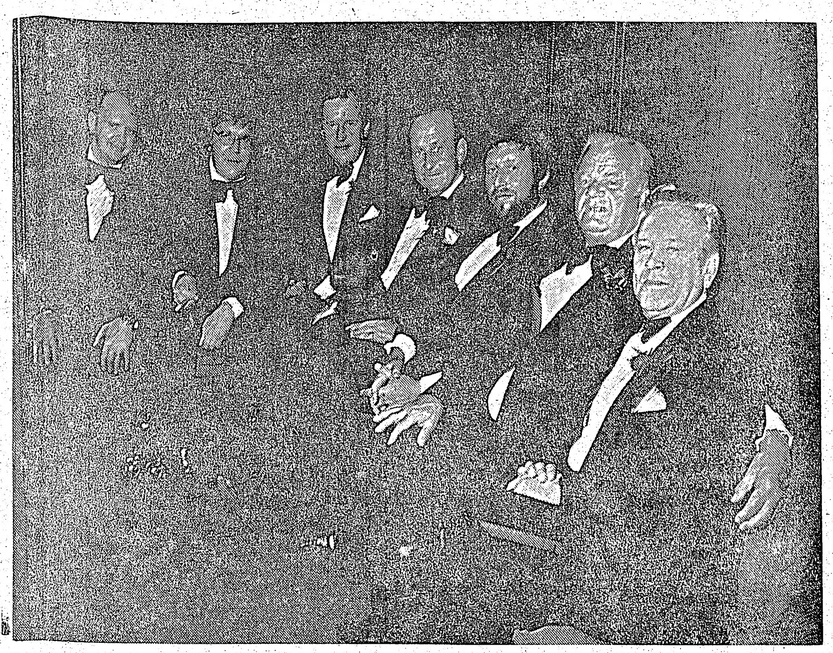

Eesti Majandusklubi Kanadas juhatus äsja Torontos toimunud traditsioonilisel klubi ballil. Vasakult: V. Loit, H. Kasak, I. Martens, H. Later, E. Hopp (esimees), N. Küttis ja L. Jänes.

Foto: Tommy Tomson

24. veebruar - vabadusele pühendatud päev Vancouveris

Linnapea Jack Volrich avaldas vastava proklamatsiooni

VANCOUVER (VE) — Vancouveri linnapea Jack Volrich avaldas proklamatsiooni, millega 24. veebruar kuulutatakse Vancouveris ikestatud Rahvaste Vabaduspäevaks. Proklamatsioonis mainitakse:

„Afganistani okupeerimine Nõukogude Vene vägede poolt on raputanud vaba maailma järjekordselt protesteerima Nõukogude Vene agressiooni vastu. Mis juhtus Afganistanis, tõestab, et Nõukogude Vene ideoloogiline, majanduslik ja sõjaline kallalatung temaga sõpruse ja vaenu vahekorras elavaile rahvaile jatkub tänapäeval nagu see toimus Lenini ja Stalini ajal. Seepärast on kõik inimesed, kes on vabad ja armastavad oma vabadust kutsutud ühinema ühiseks rindeks Nõukogude Venemaa imperialistlike agressioonide vastu.

Soovime, et meie kaas-kanadalased ei vaataks halvustavalt anastatud rahvaste pürgimustele inimõiguste, vabaduse ja rahvuslike eesmärkide saavutamiseks ettekäänetel, et selline rünnak vabaduse vastu ei või tabada Kanadat, või et anastatud rahvaste häda ei vääri meie poolt ohvrit nende heaks.

Nõukogude Venemaa on kogu oma ajaloo kestel elatanud ennast ja edenenud imperialistlikult, rahvusvaheliselt igas kohas ja igat võimalust ära kasutades kus on esinenud nõrkust, moraalset ja sotsiaalselt lagunemist või tahte puudust, eriti oma väiksemate naabrite vastu. Seepärast kutsume kõiki piihendama ennast moraalselt ja aineliselt seisma ja võitlema Nõukogude ideoloogilise, diplomaatilise ja sõjalise võimu vastu.

Olgu 24. veebruar kuulutatud Vabadusele Pühendatud Päevaks.

Seisame ühendatult vabaduse eest, mitte oma isikliku poliitika, eelarvamuste ega majanduslike mugavuste, vaid meie oma maa ja maade Afganistanist idas kuni Karjalani põhjas vabaduse ja priiuse poolest.

Kutsume Teid armastama ja kaitsma oma vabadust sellise väärikusega, et võite armastada ja seista ka oma ligimese vabaduse eest."

Vancouveri eesti organisatsioonide ühisel algatusel, koostöös teiste Euroopa maade ikestatud rahvastega, toimub 24. veebruaril Queen Elizabeth teatris algusega kell 2.30 päeval protestidemonstratsioon-kõnekoosolek Nõukogude Liidu agressioonide hukka mõistmiseks ja kõigile ikestatud rahvaile vabaduse nõudmiseks.

Koosoleku peakõnelejaks on Ukraina vabadusvõitleja, endine poliitiline vang Nõukogude Liidus, Valentyn Moroz.

Kutsed protesti-kõnekoosolekust osavõtmiseks on saadetud Kanada föderaalvalitsuse kui ka British Columiba ja Vancouveri linna valitsuste esindajatele.

Koosolekult saadetakse osavõtjate seisukohtadega päevakohane resolutsioon Kanada valitsusele.

Lõuna-Jeemeni sõdurid Afganistani

KAIRO — Kaks egiptuse ajalehte on teatanud, et N. Liidu transportlennukid on viinud kaks Lõuna-Jeemeni jalaväerügementi Afganistani, et asendada seal N. Liidu väeosi. Ajalehe teatel N. Liit tegi sellise nõude väeosadele pärast käesoleva kuu alul sõlmitud sõpruse ja koostöö lepingule allakirjutamist Adeni ja Moskva vahel.

Varem on ühest teisest egiptuse allikast saadud teada, et pool tosinat N. Liidu laeva on läbinud Suessi kanali, transporteerides 1200 kuuba sõdurit, tõenäoliselt viies nad Lõuna-Jeemeni.

Euroopa parlament toetab Carterit

STRASSBOURG — Strassbourgis koos istunud Euroopa parlament otsustas anda oma täieliku toetuse president Carterile Moskva olümpiamängude boikoteerimiseks. Samuti otsustati toetada kõigi läänemaailma tarbekaupade ülejääkide eksportimise keelustamist N. Liitu. Parlament mõistis hukka ka N. Liidu teadlase Andrei Sahharovi Moskvast Gorkisse asumisele saatmise. Parlament tegi oma otsused vaatamata sotsialistide vastuseisule ja lükkas suure häälteenamusega tagasi prantsuse kommunistide ettepaneku Moskva olümpia toetamiseks. Euroopa parlament on ainult nõuandev kogu, kelle otsustes ei ole siduvat jõudu liikmesriikide valitsustele.

Abistamiskomitee Puhkekodu plaan kinnitati

Hoone tuleb plaanis teostatud muudatuste tagajärjel kolmekorruseline

Eesti Abistamiskomitee Kanadas Puhkekodu ehitusplaanid olid möödunud teisipäeval Scarborough linnavalitsuses arutusel. Ehitusplaanide juures tehti muudatus, kuna üheinimese ruumide järele oli suurem nõudmine. Senise kahekorruselise ehituse asemele tuleb nüüd kolmekorruseline. Ehituse ühe korruse võrra kõrgemaks muutmine ei põhjusta struktuurilisi ümberkujundusi.

Nimetatud muudatus leidis vastuseisu Eesti Kodu elanike poolt, kes kartsid, et uus ehitus rajatakse liiga lähedale Eesti Kodu hoonetele ja nende lõunaküljele, mis võiks neid päikse eest varjata.

Kuna nende poolt esitatud mõõtmeteni puhkekodu siiski ei küüni, vahekaugus jääb 50-jalaseks, hoone kõrgus on 32 jalga ja tuletõrje veevõtukoht asub EAK maa-alal, kuid on kasutatav mõlemale hoonele, siis saavutati Eesti Koduga kokkulepe ja teisipäeva hommikul võtsid Eesti Kodu esindajad oma avalduse tagasi, misjärel EAK Puhkekodu plaan kinnitati Scarborough'i linnavalitsuse poolt.

Praegu on plaanid advokaadi käes ja EAK peab oma põhikirja sellekohaselt muutma, et see vastaks Central Mortgage Company nõudeile ehituslaenude andmiseks.

Arhitekti juures on käsil ehitusplaanide valmistamine, mis esitatakse CMC-le kinnitamiseks. Uues ehituses on kolmel korrusel 100 voodikohta seni ligi 140-le registreerinud inimesele.

Nagu teada määrati EAK Puhkekodu eeltöödeks mõnel määral toetust. Üks toetussumma on veel saada. Lõplikku ehituslaenu saab loota siis, kui kõik eeltööd on lõpule viidud. Nagu EAK esimees A. Sepa arvab, on loota,

et eeloleval suvel saab siiski töödega alustada ja siis võiks ehitus valmida 9 kuu ja ühe aasta vahel.

A. Sepa lisab veel, et s lisele soodsale tulemusele jõudmisel oli suuri teeneid asjaajamisel arhitekt G. Laikvel, kes on suurt vaeva näinud selle projekti elluviimisel.

Soames piirab marksistide tegevust

SALISBURY — Briti kuberner lord Soames, kellele on antud suured võimupiirid Rodeesias korra ja rahu säilitamiseks kuni uute demokraatlike valimiste korraldamiseni ja uue valitsuse moodustamiseni on võtnud ranged vastuabinõud tarvitusele mustade partisanide juhi marksist Robert Mugabe vastu võitlemiseks. Soames andis möödunud reedel korralduse, mille kohaselt Mugabel ja tema kaaslastel ei lubata korraldada kihutuskoosolekuid Rodeesia keskosas.

Eesti sõdurid Afganistanis

Inglise korrespondent kõneles eestlasega

Mõne aja eest kirjeldas üks lääneriikide korrespondente, keda veel ei olnud sõjapiirkonnast välja saadetud, oma seiklust Afganistani mägises võitluspiirkonnas. Ajakirjanik kohtas seal gruppi pikki blonde sõdureid, kes kõnelesid inglise keelt. Ühega, kelle eestipärase nime korrespondent ära tõi, oli tal pikem jutuajamine.

Eestlaste viibimist N. Liidu armee koosseisus Afganistanis on kaua oletatud. Asja sai oletus ühe inglise ajalehe korrespondendi kaudu kinnituse. Korrespondent sõitis ühte võitluste piirkonda, kuid võeti nõukogude sõjaväe maanteepatrulli poolt oma sõidukist maha.

Tema dokumente kontrollisid väga sümpaatse välimusega vene sõdurid, kes olid pikad blondid noored mehed ja lugesid ning kõnelesid inglise keelt.

Korrespondendil soovitati tagasi pöörduda linna, kust ta oli tulnud ja lubasid ta toimetada selleks ühele sõjaväe meeskonna autole.

Teel kinni peetud sõjaväe sõiduk võttiski inglase peale ja seal kohtas korrespondent uut samalaadset sõdurit. Komplimendile hea inglise keele üle vastas sõdur, et ta on eestlane ja inglise keelt õpitakse ka praegu eesti koolides. Ta andis korrespondendile ka oma nime.

Ühe mägise ala läbimisel olevat sõdur ka inglise ajakirjanikule automaatpüssi pihku surunud ja palunud teda jälgida ühte teeperve — piirkonnas olevat partisanide aktiivsust.

Kui palju see viimane repliik tõele vastab, on küsitav, kuid kogu reportaazh mis anti edasi ka ühe Kanada raadiosaatja kaudu — on huvitav ja eestlastele sümpaatne.

T.E. AIANDUSKLUBI neljap., 28. veebr. 1980 kell 8 õ. Eesti Majas loeng MARTIN TAMM'elt

„ORGAANILINE AIANDUS"

Juubelipeo fotode tellimine samal õhtul ● Kõik teretulemast!

AKADEEMILISE KODU

SÕPRUSÕHTU

reedel, 14. märtsil 1980 Tartu College'is kell 8 õ.

● Palun tulge värvides
● Rebased tasuta
● AK liikmed $4.—

TERR KUNGLA korraldusel RAHVATANTSU SUURLAVASTUS

LIINA

pühap., 2. märtsil kell 5.30 p.l. Ryersoni teatris

Käsikiri — TOOMAS METSALA, muusika — ROMAN TOI

Esinevad „JAANIKU" ja rahvapillide orkester

Pääsmete hinnad $6.—, pensionäridele ja alla 16 a. vanuse $4.— Pääsmed saadaval rahvatantsijatelt, E. Abistamiskomiteest ja POKO's Mt. Pleasant.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS — 883 Broadview Ave.
Pühapäev, 24. veeb., kell 18.00

Juubeli-aasta Muusika-õhtu 5.

Kavas kodumaa usklikheliloojad: LEPNURM, TAMVERK, SEMLEK, SINK, REINVALD j.t.

Osalevad: sega- ning noortekoor, solistid, deklamaator

KÕIGILE TERETULEMAST!

LAUP., 8. MÄRTSIL KELL 7 Ö. EESTI MAJAS

TORONTO EESTI SEGAKOORI

LÕBUS LAUPÄEVAÕHTU

LÕBUS EESKAVA KOORILT

EINELAUD ● BAAR ● LOTERII

Laudade ettetellimine õhtuti — pr. Eevi Novek tel. 444-9224

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $55.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto Ont. M6J 2H2

India peaminister Indira Gandhi arendab N. Liiduga suurt sõprust vaatamata Afganistani okupeerimisele.

Opositsioon Carteri poliitikale

President Carteri uus kindlakäeline välispoliitiline liin, mis taotleb dramaatiliste vastuabinõude rakendamist N. Liidu imperialistlikule vallutuspoliitikale piiri panemiseks on seni saanud tõhusa toetuse nii Ühendriikide oma rahvalt kui ka teistelt riikidelt. Praegusel momendil näib suurem osa Ühendriikide elanikkonnast toetavat kindlalt presidendi kindlat kätt ja tugevat hoiakut, mille eesmärgiks on venelaste edasitungi piiramine ja kõigi võimalike abinõude tarvitusele võtmine, et maailma suurimaid õliallikad Pärsia lahe piirkonnas ei satuks Moskva kontrolli alla.

Ühendriikide presidendile ja valitsusele on eriti suureks moraalseks toeks Liitunud Rahvaste Organisatsiooni üldkogu otsus, mis mõistis 103 häälega 17 vastu hukka N. Liidu okupatsioonijõudude sissetungi Afganistani. Samuti mõjus Washingtonis ka julgustavalt islami riikide konverentsil võetud seisukoht, millega 34 islami riiki, kes esindasid peaaegu kogu islami maailma, nõudsid vene vägede kohest väljaviimist Afganistanist. Ned riigid tõotasid ühtlasi abistada Pakistani ja Iraani, kes võivad oma strateegiliste asendite tõttu satuda N. Liidu kallaletungi märklaudadeks.

Õliriikide vahetus läheduses on Ühendriikide doplomaadid viimasel ajal tegutsenud eriti silmapaistvate tagajärgedega, otsides võimalusi sõjaliste baaside rajamiseks ja ohuolukorras õliriikide sõjaliseks abistamiseks. Baaside loomise suhtes on läbirääkimised arenenud eriti edukalt Keeniaga, Somaaliaga ja Omaniga, kes on valmis Ühendriikidele andma vajalikke lennu- ja mereväe tugipunkte kui nende kasutamise tingimuste suhtes vajalikud kokkulepped saavutatakse. Baaside rajamise operatsioone on asunud tõhusalt majanduslikult toetama ka Saudi Araabia, kes pärast Iraani revolutsiooni suhtus president Carterisse ja tema administratsioon kahtleva pilguga, nähtavasti alahinnates Ühendriikide valitsuse võimeid.

Lääne-Euroopas ei ole Ühendriikide uuele poliitikale vajaliku seljatoe andmine veel täies ulatuses välja kujunenud. Ehkki Lääne-Saksamaa kantsler Schmidt ja Prantsusmaa president d'Estaing lubasid anda Carterile oma täieliku toetuse, tõmbas Prantsusmaa hiljem üllatuslikult tagasi ja keeldus oma esindaja saatmisest Bonnis 20. veebruaril toimuvale konverentsile, kus tuleb arutamisele NATO riikide poliitika koordineerimine N. Liidu agressiivsele poliitikale vastu astumiseks. Prantsusmaa ja Lääne-Saksamaa peaksid Ühendriikide Kesk-Ida poliitikale toetuse andmisest olema eriti huvitatud, kuna Pärsia lahe kaudu saavad prantslased 87, Lääne-Saksamaa 34 ja Suur-Britannia 57 protsenti oma õlist. Nende riikide hulgas on esirinnas ka Jaapan, kellele tankiaevad viivad Pärsia lahe vete kaudu 75 prots. tema õlivajadusest.

Kuid kas Ühendriikide valitsus on võimeline oma tugeva käe poliitikat pikemas perspektiivis jätkama? See on küsimus, mis huvitab paljusid poliitilisi vaatlejaid. Küsimus kerkib seda drastilisemalt esiplaanile, et Ühendriikides ja teistes lääneriikides leidub palju poliitikuid, nõndanimetatud poliitilisi eksperte, vaatlejaid ja ajakirjanikke, kes president Carteri uuele rangele välispoliitikale kriitilise pilguga vaatavad ja seda katsuvad igati õõnestada ja kritiseerida. Osa sellest kriitikast on tingitud üksikisikute ja riikide ärilistest huvidest, osa kommunistlikule riigikorrale sümpatiseerimisest ja osa Carteri poliitiliste vastaste pingutustest presidenti diskrediteerida nii palju kui see võimalikuks osutub.

President Carteri jõulisi samme seoses Afganistani kriisiga peavad paljud tema kritiseerijad ja N. Liidule sümpatiseerivad detente poliitika toetajad olukorra ülehindamiseks. Seda toonitab eriti president Carteri vastaskandidaat Valgesse Majja kandideerimisel senaator Edward Kennedy, kes hurjutab presidenti sõjamljöö tekitamise pärast ning kritiseerib teda kutsealiste registreerimise plaanide rakendamisel. Presidendi tugevama välispoliitilise joone vastased on avalikkuse ette toonud ka vana poliitiku ja endise Ühendriikide saadiku Moskvas 76-aastase George Kennani, keda tituleeritakse Ühendriikide „kõige paremaks N. Liidu ja Kremli probleemide tundjaks". Kui Kennan väidab, et Kreml okupeeris Afganistani ainult oma riigi julgeoleku seisukohtadest lähtudes ning, et Carter hindas N. Liidu ohtu ja venelaste edasitungi võimalusi üle kui ta saatis oma esindaja Brzezinski Pakistani ja kaitseminister Browni Hiinasse Moskvale vastupanu organiseerima, siis on ta kindlasti õksiteel ning tema kontseptsioon praegusest poliitilisest olukorrast ja maailmas varitsevatest ohtudest on ajast maha jäänud ning ei sobi enam praeguste sündmuste raamistikku.

Samal ajal kui massimeedias ja poliitikute kõnedes on esile kerkinud vastuhääli Carteri välispoliitikale, hakatakse ülikoolides tegutsevate radikaalsete gruppide ja rahuorganisatsioonide poolt organiseerima vastupanu ka presidendi kavatsustele kutsealuste registreerimiseks. Mõnel pool on päevavalgele ilmunud need vanad agitaatorid, kes Vietnami sõja ajal Ühendriikide vastupanu õõnestasid ning aitasid omalt poolt kõige jõuga kaasa Ühendriikide kaotusele ja Vietnamist taandumisele.

Presidendi uus poliitiline joon lööb kahtlemata ainult siis läbi kui Carter jääb kindlalt oma seisukohtade juurde ja saab Kongressilt vajaliku toetuse, mis sündmuste praeguses faasis on talle kindlustatud. Niipea kui ta lööb kõhklema ja hakkab uuesti tegema järelandmisi, variseb kogu ta välispoliitika kokku ning sellel ei ole masendavad tagajärjed mitte ainult Carteri isiklikule karjäärile vaid ka Ühendriikide prestiizhile ja juhtivale osale maailma poliitilisel areenil.

K.A.

Lahkulöömine kolmanda järgu küsimus

Quebeci elanikkonna sümpaatia kaldub ühise Kanada poole

WILLIAM STEWART

(CANADIAN SCENE) — Käesoleva aasta juunis toimuv Quebeci referendum pole tegelikult midagi muud kui nende seisukohtade uuesti hindamine, mis 20 aastat tagasi Quebecis hakkasid pinnale kerkima. 1960-ndates aastates hakkas Quebec halvustama valitsuse korda, tembeldades selle aegunuks ja oma provintsile sobimatuks. Uus poliitikute generatsioon võttis võimu üle ning alustas otsekohe reformide kehtestamisega, kaasaarvatud haridussüsteemi uuesti organiseerimine, mis nende arvates senini oli täiesti kõrvale jätnud nii tehnilise kui majandusliku treeningukava.

Hakati korraldama põhjalikke ülevaateid provintsi poliitilistest sihtidest ja jõuti otsusele, et provints vajab suuremat osa sissetulekuist, samuti laiemat jurisdiktsiooni oma asjade ajamiseks.

Põhiseaduse reform kerkis nüüd päevakorrale ja koos sellega hakkas jälle pead tõstma üle saja aasta vana iseseisvuse taotlemise mõte. Kuid mitte natsionalism ega iseseisvuse taotlemine provintsile ei toonud võimule Parti Quebecois 1976. aasta valimistel. Separatism oli tulipunktiks nii 1970. kui 1973. aasta valimistel, kuid Parti Quebecois sai nendel valimistel tugevasti peksa.

Kui partei aga 1976. a. valimistel võitis, siis ainult seepärast, et endine liberaalide valitsus oli kaotanud rahva usalduse peamiselt oma administratiivse võimetuse pärast.

Üks poliitiline kommentaator kirjutas äsja Montreali mõjukaimas ajalehes Le Devoir, et Parti Quebecois tuli võimule liiga vara. Kirjutises üteldi, et põhikirja muudatused, mida partei taotles, et saavutada Quebecile iseseisvust kuid säilitada majanduslik side Kanadaga, oleksid vajanud palju põhjalikumat ettevalmistust ja palju enam aega rahvale tutvustamiseks enne kui quebeclased need omaks oleksid võtnud.

On täiesti kindel, et ilma PQ liideri Rene Levesque'ita ja ilma tema osavuseta oleks Quebeci iseseisvuse mõte juba ammugi olnud kalevi alla maetud.

Ainult Levesque on seda osanud tulipunktis hoida sellest ajast alates kui ta liberaalide parteist välja astus ja asus separatiste juhtima.

Praegu on väga raske ennustada kas iseseisvuse idee pärast referendumi muutub uuest aktiivseks või hakkab unustusse vajuma. Maailmapoliitikal on selles suur roll mängida. Kui PQ välja tuli oma iseseisvuse liiduga (sovereignty-association), siis valitses maailma suurvõimude vahel tasakaal ja rahu. Olukorrad Lähis-Idas on aga vahepeal väga keerulisteks muutunud ja seega on hakanud Quebeci iseseisvuse idee jahtuma, kuna on selge, et uued olukorrad Lähis-Idas muudaksid iseseisva Quebeci seesmiselt nõrgks riigiks. Tegelikult on väga vähe juttu olnud sellest, missugune oleks Põhja-Ameerika strateegiline olukord siis kui Quebec kuulutaks välja iseseisvuse või missugused lepingud tuleksid sõlmida Quebeci, Kanada ja ülejäänud Põhja-Ameerika mandri vahel.

Viimase 20. aasta jooksul tehtud gallup on näidanud, et ainult 15 kuni 20% quebeclastest poldavad Quebeci iseseisvust, mis tegelikult ei ole kooskõlas Kanada põhiseadusega.

Viimaste aastate gallupid on näidanud küll, et suurem osa quebeclasi soovib, et valitsus alustaks läbirääkimisi iseseisva liidu loomise asjus, kuid viimased gallupid on näidanud, et rahva huvi selleski osas on kõvasti langenud.

Gallupeid korraldavad väga mitmesugused ringkonnad ja arvatavasti sellepärast on nende tulemused tihti otse vastukäivad. Selle ebaühtlase tõlgenduse tulemusena on kaks Montreali tuntud sotsioloogi, Maurice Pinrad ja Richard Hamilton, hakanud neid gallupi tulemusi analüüsima ja omakorda välja andma nende analüüside tulemusi. Möödunud sügisel võtsid nad Quebeci valitsuse korraldusel ette pikema uurimuse rahva meelsuse kohta. Selle tulemuseks oli, et rahva praeguseks sooviks näib olevat „uuendatud föderalism" iseseisva liidu asemele. Veel märkisid nad, et rahva arvates on iseseisev liit peidetud kujul separatism.

Provintsivalitsus esitas alles detsembris ettepaneku referendumiks. See tõstis üles väga suuri vaidlusi, kuna valitsus tuli välja üllatusega, mida võib nimetada kahekordseks referendumiks, esiteks küsib ta mandaati iseseisva liidu suhtes läbirääkimiste alustamiseks ja teiseks mandaati Quebeci konstitutsionaalse staatuse muutmiseks olenevalt esimese referendumi ja sellele järgnevate läbirääkimiste tulemustest.

Esimese referendumi sisulise külje eest hoolitseb rahvuslik kogu, mis kokku astub märtsikuu alguses.

Selleks ajaks peab valitsus esitama täpselt väljatöödeldud küsimused ja ettepanekud. Üks rahvusliku kogu liige, elukutselt õigusteaduse õppejõud, mainib, et erilise referendumi seaduse alusel peab referendum koosnema kahest osast, iga valitsuse poolt esitatud ettepaneku le tuleb üles seada teine võimalus või teine valik, mis peab samavõrdselt olema analüüsitud ja tõlgendatud kui esimene referendumi poolt esitatud ettepanek.

Mitmed poliitilised ajakirjanikud tõlgendavad teist referendumi kui aegavõitvat menetlust, kuna valitsus on vahepeal arusaamisele jõudnud, et aeg ei ole praegu veel küps seisukoha võtmiseks Quebeci iseseisvumise kohta lihtsalt „pooldan" või „ei poolda" küsimustele vastamiseks „ei" või „ja'ga".

Valitsuse referendumi kavad jäid aga jaanuaris päris varju — vähemalt esialgselt — liberaalide agara liideri Claude Ryani konstitutsionaalsete muudatuste tõttu.

Liberaalide juht esitas mitmeid oma partei ettepanekuid, tema poolt esitatud kavand oli mitmeti palju põhjalikum kui valitsuse poolt esitatud White Paper novembris.

Hoolimata aga kõikidest poliitilistest sammudest ja ettepanekuist ühenduses nii referendumi kui põhikirja muudatuste kohta, näitasid möödunud aasta lõpul tehtud gallupid, et quebeclased peavad referendumi kolmandajärguliseks küsimuseks pärast inflatsiooni ja muid majanduslikke probleeme.

Gallup näitab, et quebeclased hoiavad ühendatud Kanada poole ja see näibki kujunevat Parti Quebecois suurimaks komistuskiviks iseseisvuse taotlemisel.

Õnnetaaler eesti nooruse hüvanguks

Vabariigi aastapäeva tähistamisega oleme ühte viinud veel ühe lootusrikka ettevõtte — levitada Õnnetaalrit.

Tänavune Õnnetaaler on õige mitmepalgeline ja kauniilmeline. Igal aastal on püütud leida keegi kunstnik või kunstiandeline noor, kes Õnnetaalri kujundab. Tänavune kunstnik pole keegi muu kui Maleva juht ise — ngdr. Tiia Kütt, kelle mõtted keerlseid loomise juures eesti gaidluse 60. aastapäeval sel aastal ja juubeli maailmalaagri „Vikerkaare" ESTO-80 raames Rootsis.

Nagu ikka on Õnnetaaler eesti nooruse hüvanguks ja toetuseks, et neid hoida meie ühiskonnas ja ühtlasi anda ühtekuuluvustunnet eesti noortega üle maailma. Tänavune juubelilaager on just selleks suureks kokkusaamise kohaks, kus rahvuslik kasvatus ja sihiseadmine sünnib gaidlikus mängus.

Tänased lapsed on homsed juhid. Meile, väliseestlastele, me ainuke tõsine varandus on meie noorsugu, kelle pärast teeme tuleviku plaane.

Loodame arusaavat ja heldekäelist toetust meie ettevõttele. Õnnetaalri ostjatel on võimalus võita kaunis seinavaip, mille on valmistanud gdr. Oldi Põder ja mis tuleb loosimisele jüripäeval.

E. GAIDIDE MALEV
KANADAS

Rahvuskultuuri tööpäevad Annabergis

BONN — Eestlaste Keskkomitee korraldab 21.—23. märtsini Bad Godesbergis, Annabergis laiaulatuslikud rahvuskultuuri tööpäevad, millistest on osavõtjatena ette nähtud kuni 50 isikut. Ka igast rahvuskoondise juhatusest soovitakse osavõtjatena näha üks kuni kaks isikut. Lektoritena on ette nähtud dr. N. Stradomsky, Skautide Maleva juht Ü. Semmel, Keskkomitee esimees Joh. Västrik, sekretär Ed. Bergmann j.t.

Kommentaarid

Televisiooni saadetest võib näha, et Rahvusvaheline Olümpiakomitee koosneb suures enamikus soliidsetest vanahärradest, kellede keskmine iga ületab tõenäoliselt isegi Kremli poliitbüroo keskmise vanuse. Kui poliitbüroo oma kõrgele vanusele vaatamata suudab tegeleda maailmavallutamise plaanidega ja näitab rahvusvahelisel võitlusareenil üles erakorralist vitaalsust ja aktiivsust, siis Rahvusvahelise Olümpiakomitee liikmeskonda ei ole kahjuks õnnistatud erilise taibukusega ja analüüsivate ajudega, eriti kui tegemist on rutiinist väljakalduvate ja mõnel määral keerulisemate küsimustega. Sellistel puhkudel domineerib komitees oma arvamistega ja seisukohtadega komitee esimees lord Killanin, kes võibolla on hea ärimees, kui kelle otsused jätavad palju soovida.

Lord Killanini seisukohad seoses praeguse Afganistani ja Moskva olümpiamängude kriisiga vihjavad kahele võimalusele — kas lord on poliitilistes küsimustes erakordselt naiivne või tüürib ta oma ideoloogiliste tõekspidamistega N. Liidu sõiduvees. Näib siiski olevat tõenäolisem, et lord Killanin ei tunne kommunismi ega oska õigesti hinnata N. Liidus praegu võimul olevat rezhiimi ja selle õelaid kavatsusi. Olümpiakomitee esimees püsib jonnakalt kord omaks võetud põhimõtte juures, et sporti ja poliitikat ei tohi ära segada — teiste sõnadega: sportlastel ei ole sellega midagi tegemist kui olümpiat korraldav maa paneb tuhandetel tankidel mootorid käima ja sõidab üle piiri naaberriigi sealseid antikommuniste nuhtlema ja teise maailma saatma.

Lord Killanin tuleb avalikkuse ette isegi sellise naiivse väitega, et „olümpiamängusid ei tule kasutada maailma kaheks jagamiseks". Auväärne lord pole vist kunagi kuulnud, et maailm on juba ammu põhiliselt kaheks jagatud — diktatuuridele alluvaks kommunistlikuks ja demokraatlikule valitsemissüsteemile truuks jäänud läänemaailmaks. See ongi kogu maailma õnnetus, et praegusel kriisimomendil on maailma pöördepunktil juhtivatele positsioonidele tõusnud mehed, kes töötavad oma sihilikkusest või naiivsusest N. Liidu kasuks ning kes ei ole vaevaks võtnud tutvuneda praeguse segipaisatud maailma poliitilise aabitsatarkusega.

Lord Killanin ja Rahvusvahelise Olümpiakomitee liikmed peaksid kõik tutvuma N. Liidu kommunistliku partei teoreetikute teostega ning nende poolt kirja pandud mõtetega, mis aitaksid neil orienteeruda praeguses maailma vastuolude rägastikus. Nad võiksid näiteks kätte võtta omaaegse N. Liidu kommunistliku partei teoreetiku ja top-kommunisti Dimitri Z. Manuilski mõtted, kes kirjutas juba 25 aastat tagasi: „Sõda kommunismi ja kapitalismi vahel on vältimatu. Praegu ei ole me loomulikult küllalt tugevad pealetungi sooritamiseks. Meie aeg tuleb 20 või 30 aasta pärast. Võitmiseks peame kasutama üllatuse momenti. Kodanlased tulevad magama uinutada. Seda arvestades peame startima maailma suurima rahuofensiiviga. Selles peab olema elektrifitseerivaid ettepanekuid ja ennekuulmatuid kontsessioone. Rumalad ja dekatentsed kapitalistlikud maad on rõõmsalt valmis koos töötama endi hävitamiseks. Nad hüppavad selle võimaluse juurde ja otsivad sõprust. Niipea kui nende kaitse on alla lastud, purustame nad oma kokkupigistatud rusikaga."

Kahtlemata väljavõtete lugemine Manuilski teostest olnuks värskendavaks vahepalaks lord Killanini kõikuvale vundamendile püstitatud ja ilma hääletuseta väljakuulutatud olümpiadeklaratsioonile.

*

Mõned rahvusvaheliste majandusprobleemide eksperdid teavad kinnitada, et poliitilistel põhjustel teatud riikide vastu suunatud majanduslikud blokaadid ei anna kunagi soovitud tulemusi. Selle kohta

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

23. ja 24. veebr. dr. Kasari, tel. 532-9863.

1. ja 2. märtsil dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

N. Liidus arreteeriti dissident

MOSKVA — Vjacheslav Bakhmin, dissidentide grupi liige, kes on uurinud psühhiaatrilise ravi kasutamist poliitiliseks otstarbeks, arreteeriti kui ta viibis ühe oma sõbra juures. Informatsioon arreteerimise kohta saabus dissidentide allikaist.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

tuuakse ka terve rida näiteid, mis peavad kaljukindlalt tõestama, et ka Ühendriikide teraviljaekspordi ja tehnoloogia keelustamine N. Liitu ei anna loodetud tagajärgi.

Nii kinnitatakse, et Ühendriigid rakendasid pärast Castro võimule tulekut Kuuba vastu majandusliku blokaadi. Ühendriikide eksport Kuubale langes selle tagajärjel aastas 21,5 miljonilt dollarilt 3,8 miljoni dollarile ja import 40,8 miljonilt dollarilt 2,5 miljoni dollarile. Selle lünga täitsid idabloki-riigid, kellede kaubandus Kuubaga tõusis 1959 1,2 protsendilt 1962. aastaks 83,6 protsendile.

Teine näide. 1962. aastal üritasid Ühendriigid terastorude ekspordi keelustamist N. Liitu, kuna venelased kavatsesid neid torusid kasutada õlijuhtmestiku rajamiseks N. Liidust Ida-Saksamaale. Ühendriikide võimud leidsid, et see juhtmestik on võimaliku sõja korral strateegilise tähtsusega ning nad otsustasid selle rajamist takistada. Lääne-Saksamaa loobus Ühendriikide mõjutusel torude ekspordist, kuid tekkinud lünka asusid täitma Rootsi, Jaapan, Inglismaa ja Itaalia, kellede vahelesekkumise tulemusena boikott nurjus.

Kolmas näide. Kui Rodeesia lõi lahku Inglismaast ja kuulutas enda valgete vähemuse huvide kaitseks iseseisvaks, siis rakendati Inglismaa organiseerimisel Rodeesia vastu UN-i majanduslik blokaad, mis pidi Rodeesia valged ja nende juhi Ian Smithi põlvili suruma. Need lootused siiski ei täitunud, kuna Rodeesia oli Lõuna-Aafrika abil võimeline oma saadusi ja kaupasid maailmaturule toimetama ning vajalikke kaupasid vastu saama.

Need näited ei suuda siiski tungida asja tuuma juurde. Majanduslikkude sanktsioonide rakendamisel tuleb arvestada kahte tegurit — esiteks: kuidas need rakendatakse ja teiseks: kelle vastu need rakendatakse. Kuid majanduslikud sanktsioonid tarvitusele võetakse, siis on esmajones oluline, et need oleksid niiütelda veekindlad ning et nende tarvitusele võtmisel ei jääks võimalus „köögiukse“ kaubavahetuse arendamiseks. Kahjuks ei ole läänеriigid selles küsimuses olnud üksmeelsed ja suures äritegemise tuhinas on mõned riigid jatkanud N. Liidule keelustatud kaupade ja vilja müümist. Teiseks on suur vahe, kas majanduslikud sanktsioonid võetakse tarvitusele mõne väikeriigi või sellise suurriigi vastu nagu seda on N. Liit. Kuuba ja Rodeesia taolised väikeriigid võivad oma elu päevast-päeva mõne suure sõbra toetusel edasi veeretada, kuid N. Liidu taoline suurriik võib sattuda palju suurematese raskustesse kuna tema vajadused on palju suuremad. Samuti on N. Liidul väga oluline omandada Ühendriikide ja teiste läänеriikide kaugele arenenud tehnoloogiat, mille keelustamisel N. Liidu tööstus jääb läänemaailma tööstusest kaugele maha, mis nõrgestab N. Liitu ka sõjaliselt.

Neid argumente arvesse võttes tundub, et tihedakoeliste majanduslike sanktsioonide kasutamine N. Liidu vastu annab häid ja loodetud tulemusi ning seda veendumist ei suuda ümber lükata sanktsioonide vastu esitatud otsitud näited.

AMI

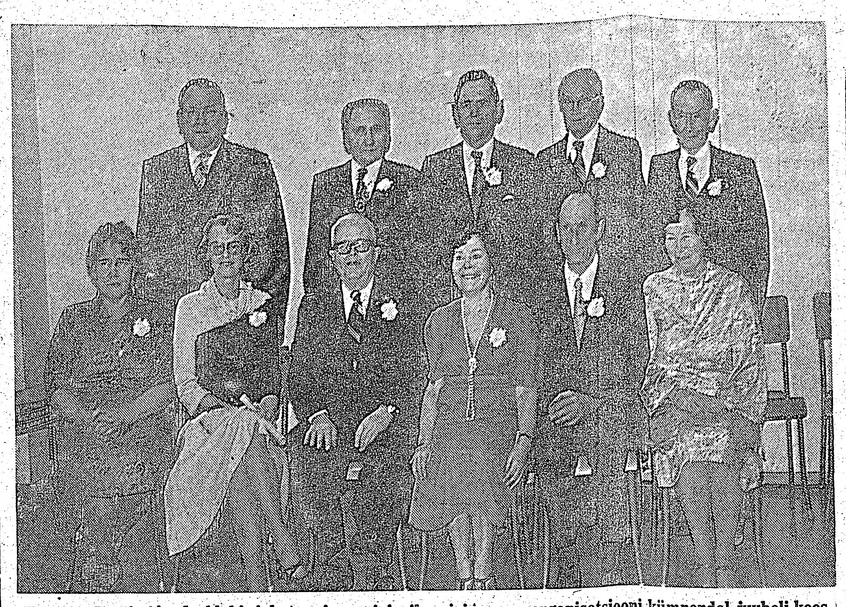

Toronto Eesti Aiandusklubi juhatus ja revisjonikomisjon oma organisatsiooni kümnendal juubeli-koosviibimisel. Esimeses reas vasakult Leida Homits, Valve Janson, Eino Kuris, Maimu Usin, Mart Lepik ja Aino Suits. Teises reas K. Jõksi, J. Oinus, J. Roand, M. Joasaar ja J. Hion. Foto: Vaba Eestlane

Preventiivravi suur tähtsus tervishoius

Dr. Anne Kõresaare ja dr. Jaan Roosi loengud Tartu Instituudis

Möödunud kolmapäeval toimus Tartu Instituudi loenguõhtu, kus seekord olid lektoreiks kaks eesti arsti, dr. Anne Kõresaar ja dr. Jaan Roos. Üldteemaks oli „Arsti ühiskondlikud mured: kannatused ja kannatajad“. Poolesaja huvilise ümber jälgisid ettekandeid ja esitasid ka hiljem mõningaid lisaküsimusi.

Õhtu avas dr. E. Aruja, misjärel A. Naelapea selgitas õhtu vajadust rohkem ühiskondlikust aspektist, mis on aktuaalsed siinses ühiskonnas tasuta arstiabi tõttu kus ebahaiged soodustusi kasutavad. Ta tutvustas lektoreid, dr. Anne Kõresaart, kes töötab Toronto lastehaiglas neeruhaiguste osakonnas ja dr. J. Roosi, kes on kopsuhaigete eriarst preventiivsel alal ja töötab ministeeriumis lektoriks.

Dr. A. Kõresaar lähenes arstiabile ühiskondlikult ja mõneti ka filosoofiliselt, kuna osa inimesi ei vaja mitte niivõrd arstiabi, kui kergendust oma muredele ja hooltele.

Ta leidis, et inimesed on ise liiga passiivsed tervishoiu alal, sest arst saab ainult tõsisemail juhtumeil abistada. Kergemail juhtudel peab inimene ise nõus olema, et teda ravitakse. Haiguste ravimine on ainult osa arsti töö, ülejäänud osas peab haige end ise aitama. Sellele algsele sissejuhatusele järgneski ringkäik tänapäeva tervishoidu ühiskondlikust perspektiivist vaadelduna. (Avaldame tema loengu ühes meie järgmises numbris).

Dr. J. Roos andis oma loengu tabelitega näidustatuna. Ta ütles, et kõigil inimestel on probleeme ja muresid, osa neist on arsti lahendada, teine aga inimeste oma korraldada. Juba Hipokrites 300 aastat e. Kr. soovitas malaariahaiguse vältmiseks inimestele soodest minna mägedele, kus nakatavaid sääski enam ei ole. Tervishoidlikust aspektist vaadeldes oli see kolmejärguline, kõigepealt haiguste vältimine, siis nende leevendamine ja kolmandaks elu pikendamine.

Kuna haiguste tekkimine oli seletatav fatalismiga, s.t. oli saatusest määratud, need olid jumalate poolt saadetud, filosoofiline seisukoht, et elu on juba ettenähtud valu ja vaevarikas ning viimasena kausaalsus (põhjalikkus).

Nüüd on ravi juures esimesel kohal elu pikendamine, mida ka tõeliselt on suudetud teha, järgnevad leevendamine, kuna haiguste vältimine on jäänud väga madalale kohale. Praegu läheb 98% tervishoiule ettenähtud summadest ravile ja 2% preventiivmeditsiinile. Mitmesugused tehnoloogilised vahendid on ravimisel tugevasti ülekaalus.

Preventiivravi juures on oluline keskkond, elustiil, organiseeritud ravi kättesaadavus, mis kõik omavahel on seoses. Sellejuures on primaarseks haigusest hoidumine, teisel kohal on kohene arstiabi haiguse tekkel ja kolmandaks tuleb ära hoida haiguse kordumist.

Küsides millist ohtu vältida, ütles ta, et üldpõhimõte on vältida seda, mis kõige rohkem suremist põhjustab. Tuleb siiski rohkem aidata lapsi, kuna neil on elu veel ees. Mõnel juhul inimesed ei tunne end mõnes miljöös haigeina, vaid püsivad samal töökohal kuni end juba haigena tunnevad. Uurimine oli andnud juba 1950. aastal tulemusi, et suitsetamine ja kopsuvähk on väga lähedased. 30 aastat on mööda läinud, aga inimesed pole seda arvestanud. Kui inimesed suitsetamisest loobuksid, oleks tohutu rahvatervishoidlik paranemine.

Preventiivravis arst tahab, et inimesed ei jääks haigeks, muus osa minnakse arsti juurde alles siis, kui ollakse haigestunud.

Tervisliku keskkonna loomise takistuseks võivad olla mitmesugused tõkked, nagu tööstustes kulude säästmine, uurimisrahade ainult lühikeseks ajaks (tavaliselt viieks aastaks) määramine, kuna uurimine nõuab paarkümmend või isegi rohkem aastaid. Preventiivraviga saab vältida infektsiooni, kasvajaid, ainevahetuse haigusi, toitlustuse probleeme, verehaigusi, närvikava haigusi, vereringvoolu haigusi ja sünnitust. Siin on meditsiin ja rahasummad alles poliitikameeste seadlusandlusega saanud tulemuse.

Diskussiooni ajal küsiti hüpnoosi kasutamist, imepäraseid iseenesest paranemisi, vähjahaiguste rakkude biokeemilist funktsiooni. Viimase haiguse puhul ei ole ravivaid, vaid ainult leevendavaid ravimeid.

Arstide vastuseist selgus, et mitmete haiguste juures on ikka veel palju uuritavat.

Siiani on südameatakk ikka veel tavalisim surma põhjus ega teata selle kõiki põhjusi. Primaarne ravi on selle vältimiseks dieet, jalutamine, sigareti suitsetamise lõpetamine. Peale suitsetamisest loobumist ei ole ühtki preventiivvahendit soovitada, mis oleks kindel oma toimes.

Lõpuks dr. E. Aruja tänas lektoreid, misjärel A. Naelapea pöördus rahva poole küsimusega, kas nad soovivad veel samasuguseid õhtuid muude aktuaalsete probleemide arutlemiseks, millest nõusolekut käetõstmisega kinnitati.

20 eestlast töötab Lundi ülikoolis

STOKHOLM (EPL) — Rootsis asuvas Lundi ülikoolis töötab üsna arvukalt eestlasi. Neid on üle paarikümne, kes töötavad õppejõududena või uurijaina. Nendest on praegu kolm professorit, Roland Gorbatschev geoloogia instituudi mineraloogia ja petroloogia osakonnas, Indrek Martinson füüsika instituudi aatomispektroskoopia osakonnas ja Jaak Peetre matemaatika instituudis. Viimane on ühtlasi oma sektsiooni pro-dekaaniks.

Ülikoolilektoreid on samuti kolm: fil. dr. Paavo Roos klassikalises instituudis, fil. lic. Katrin Särg astronoomia instituudis ja dots. Valev Uibopuu soome-ugri instituudis.

Uurimisülesannetega tegutsevad fil. dr. Tiit Kauri zooloogia instituudis ja fil. dr. Jaak Suurkuusk keemia instituudi termokeemia osakonnas.

Arsiteadlasist töötab med. kand. Jan Alumets assistendina histoloogia instituudis ja med. lic. Joh Hanko amanuensina neuroloogia instituudis. Fil. kand. Tiiu Kauri on rakendatud assistendina mikrobioloogia instituudis, Peter Pedaja keemia instituudi orgaanilise keemia osakonnas ning Ene Pilman uurimisassistendina keemia instituudi toiduainete tehnoloogia osakonnas.

Lundi ülikooli administratsioonis töötab Tiia-Mai Fexner esimese büroosekretärina planeerimisbüroo õppe- ja ametinõuande osakonnas, Mari-Ann Saarnak on instituudi sekretäriks filosoofia instituudis,

Hilja Taska tehnika ülikooli masinaehituse instituudis ja Ülle-Reet Tsirk süstemaatilise botaanika instituudis.

Lundi ülikooli raamatukogus töötab Maja Kesküla raamatukoguabilisena, Eha Põhl biblioteekarina ja Tiina Viirsalu raamatukoguassistendina.

Eesti kitarrist saksa raadios

Stuttgardi raadio 2. programmis edastiti kontsert Karlsruhe muusikaülikooli õpilastest. Kontserdi lõpuosas esines ka sakslannast sopran Elisabeth Stephan, keda saatis kitarril eestlane Boris Bagger. Nimetatud kunstnikud esinesid omal ajal ka ühe Karlsruhe Eesti Klubi üritusel, kus said suure menu osaliseks.

KINDLUSTUSED

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi uueks esimeheks Helmuth Riko

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi liikmete korraline peakoosolek peeti Eesti Majas 3. veebruaril. Peakoosolekut juhatasid Heino Viiding ja Fromhold Aadli, protokollisid Lia Mai Barras ja August Nüüd.

1979. a. tegevusaruande esitas senine esimees Ülo Villmäe. Aruandest selgus, et tegevus on olnud sportlike ja pidulike ürituste osas rohkearvuline ja tulemusterikas.

Pärast revisjonikomisjoni aruande ärakuulamist kinnitati seltsi majandusaruanded üksmeelselt tänuga juhatusele ja aruannete koostamisel kassapidajat abistanud Peeter Kruuk'ile.

1980. a. tegevuskava on koostatud eelmise aasta eeskujul, kuid lisaks on kavas naissektsiooni seltsi juurde loomine.

Et ei katkeks tasuta föderatsiooni kuukirja „Angler and Hunter“ saabumine ja õnnetuste vastu kindlustus, soovitati liikmemaks tasuda hiljemalt märtsikuu lõpuks. Aukohtu ja E.L.K. esindajate koosseisud valiti endises koosseisus üksmeelselt tagasi. Endine esimees Ülo Villmäe astus tagasi esimehe kohalt, tema asemele valiti uue esimehena Helmuth Riko.

Uue juhatuse koosseisu kuuluvad: Esimees — Helmuth Riko, telf. 694-7729. Abiesimehed — August Nõmm ja Eric Püss (uus). Sekretär — Edward Saar ja abisekretär — Lia Mai Barras (uus). Välissekretär — Hendrik Kask. Kassapidaja — Karl Paap ja abikassapidaja Paul Kunstimees. Varahoidja — Fromhold Aadli ja abivarahoidjana Albert Lukk. Ametita liige — Heldur Suurna.

Revisjonikomisjon: Juhan Käis (esimees), Härm Kore ja Heino Viiding. Asemikud: Harald Särg ja Juhan Tõld. Aukohtu koosseisu Härm Kore (esimees), Juhan Käis ja August Nüüd. Esindajaiks E.L.K.-sse Juhan Käis, August Nüüd ja Heino Viiding.

1981. a. liikmemaks jäeti endiselt 12 dollarit. Selles on föderatsiooni ja õnnetuste vastu kindlustuksmaks kaasaarvatud. Individuaalselt on iga seltsiliige kaetud $250.000 kindlustusega.

Seltsi üld-kindlustus on 1 miljon dollarit.

Juhatus loodab, et liikmeks astuda soovijaid ja liikmemakse tasujad seda võimalust kasutavad.

Üksmeelne ja asjalik peakoosolek kestis ainult 30 minutit.

Seltsi aadressiks on endiselt: c/o E. Saar, 39 O'Connor Dr., Toronto, Ont., telef. 425-9978, postal code M4K 2K3.

S.K.

Greta Garbo oli tõeline spioon

STOKHOLM — Legendaarne filmitäht Greta Garbo oli II maailmasõja ajal Inglise spioon ja Kanada spionaazhiülema Sir William Stephensoni saadik. Garbo aitas Stephensoni, kelle koodnimeks oli Intrepid, inimesi väljasmugeldada natside poolt okupeeritud Euroopast. Garbo sõjaagse rolli avastas Charles Gigham tuhandete sõjaaegsete dokumentide hulgast. Üks, keda Garbo aitas põgeneda, oli füüsik Niels Bohr, kes pääsis esiteks Taanist Rootsi ja sealt edasi Ameerika Ühendriikidesse, aidates aatompommi valmistada. Garbo üks paremaid filmiosi oli naisspioon Mata Hari.

EESTLASED MAAILMA RODDEL

● Bonnis tähistas 6. jaanuaril oma 99-aastast sünnipäeva Artur Paju, kes elab oma tütre Alma Kochi perekonnas. Juubilar oli veel suhteliselt hea tervise juures ja tunneb huvi maailma sündmuste vastu.

● Endine new-yorklane Ilmar Tarikas, kes nüüd elab Havais, töötab seal kaardistamise alal riigi ülesandel. Äsja komandeeriti ta töölesandeis Mikroneesia saarestikku.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadas:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE“ ja USA aadressidele „ZIP CODE“

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....“ ..... 19 .... . Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

KODUMAAL OOTAMATULT LAHKUNUD ÕEPOEGA

LEINART TEIGAR'ii

mälestab

tädi ANETTE lastega Kanadas

ARMAST

ANNI PINT'i

Kadusid, kui vaikne laululinnu kaja — siit rahusse!

mälestab

EMILIE ARRO abikaasaga

LAHKUS KAUAAEGNE ARMAS SÕBER

MAIE LATTIK

Mälestavad leinas

HELENE ja VOLDEMAR AVARLAID
HILMA TAALBERG

KURBUSEGA MÄLESTAME OMA VILISTLAST

ADOLF EDENBERG'i

sündinud 18. jaanuaril 1895
surnud 21. jaanuaril 1980 Sydney, Austraalia

Ü.S. LIIVIKA

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8082

Märkimisväärseid kirjutisi ajakirjas „Journal of Baltic Studies"

Lühikese ajavahemiku jooksul ilmus hiljuti trükist Balti teadusliku ühingu AABS ajakirja „Journal of Baltic Studies" kaks numbrit, suvi 1979 ja sügis 1979. Ajakirja mõlemad numbrid sisaldavad terve rea artikleid nii eesti teadlastelt kui ka Eesti ja eestlaste kohta.

„Journal of Baltic Studies" (JBS) suvenumbri (Vol. X, nr. 2) seitsmest pikemast artiklist on neli eesti teadlastelt. Rein Taagepera kirjutab metsavendade liikumisest Eestis 1945—1952, esitades ingliskeelses tõlkes terve rea dokumente metsavendade tegevuse kohta Eestis pärast maa okupeerimist Nõukogude vägede poolt.

Toivo U. Raun annab samas JBS numbris pikema ülevaate kirjaoskuse arengust Eestis 18. ja 19. sajanditel. Ilmar Arens avaldab hiljuti Rootsi ja Taani riigiarhiivides tehtud leidude põhjal uusi andmeid feodalismi arengu kohta Saaremaal 1597—1621. Karl Inno oma artiklis võtab vaatluse alla Balti ja Baltikumi nime tekkimise ja selle nime kasutamise ühelsa sajandi jooksul.

Lisaks neile eesti teadlastele puudutab eestlasi ka Rita Putins Peters oma artiklis Balti riikide ja Rahvasteliidu kohta, vaadeldes Balti riikide poliitikat seoses Rahvasteliiduga.

Edasi sisaldab „Journal of Baltic Studies" suvenumber kolm artiklit keeleteaduse ja folkloori alalt, samuti ka terve rea arvustusi, üks neist kirjutatud Olavi Arensi ja teine Toivo U. Rauni poolt. Ka antakse ajakirja selles numbris ülevaade Balti ajalookonverentsist Marburgis, Balti ajaloolaste kohtumisest Göttingenis ja Läti ülikooli 60-nda aastapäeva konverentsist New Yorgis.

„Journal of Baltic Studies" sügisnumber (Vol. X, nr. 3) sisaldab kaks uurimust eesti teadlastelt. Tõnu Parming kirjutab juudi elanikkonnast ja rahvusgruppide vahelistest suhetest Eestis 1918—1940. Kirjutis on põhjalikult dokumenteeritud ja varustatud hulgaliste statistiliste tabelitega, haarates lühidalt ka 1941—1944 aastate sündmusi Eestis.

Rein Taagepera avaldab samas uurimuse Eesti põllumajanduse kõlhoseerimisest, kus ühe kuuga kollektiviseerimine viidi 8% pealt 64% peale, seda pärast deporteerimisi. Taagepera vaatleb oma põhjalikult dokumenteeritud ja tabelitega varustatud uurimuses kolhoseerimise meetodeid Eestis, eriti aga talunike ebaõiglast maksustamist kolhoseerimise abinõuna.

„Journal of Baltic Studies" ilmub kord veerandaastas ja saadetakse tasuta kõigile Balti teadusliku Ühingu Association for the Advancement of Baltic Studies liikmetele. Lähemat informatsiooni nii AABS'i kui JBS kohta saab AABS'i eksekutiivdirektorilt aadressil: Mr. J. Gaigulis, 366 — 86 Street, Brooklyn, NY 11209, USA.

KIRIKUD

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Tortnto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Laupäeval, 23. veebruaril kell 6.30 õhtul E.V. AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS Virgina United Kirikus (Hwy 48 ja Royal Beach Road). Teenivad kog. õp. ja Tiit Tralla. Solist Margit Viia. Orelil E. Welin. Lipuvalve. Järgneb koosviibimine päevakohase eeskavaga, kõneleb M. Tarum.

Pühap., 2. märtsil kell 5 p.l. jumalateenistus ja pühapäevakool.

Õpetaja kõnetunnid: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus. 501 Davisville Ave., Toronto ning igal esmaspäeval kell 18.00—19.30 Hamiltoni kirliklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel.: 527-0410.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 24. veebruaril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Seppur ja jutlustaja E. Saraoja. Kodumaa mälestamine. Laulab segakoor.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Laup., 23. veebr. E.V. AASTAPÄEVA TÄHISTAMISE JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Esineb koguduse segakoor Jaak Kiviku juhatusel. Pärast jumalateenistust AKTUS ja kohvilaud ettekannetega kiriku saalis. Aktusekõne — Hans Lupp, laulu- ja klaveriettekanded — Tamara Norheim ja Jaak Kivik. Diapositiivide näitamine eesti rahvariietest — Eesti Kunstide Keskus.

Pühap., 2. märtsil PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS kell 11 homm.

Eelteade: Pühapäeval, 9. märtsil KANNATUSAJA KONTSERT-JUMALATEENISTUS erakorraliselt kell 2 p.l. Muusikalises osas kaastegev Cosmopolitan Opera Company Avo Kittaski korraldusel, koor, solistid ja orkester. Peapalaks on F. Schuberti „Mass in C". Lisaks ooperikompanii solistid esinevad iseseisvalt.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd:
Jutlustaja Allan Laur,
141 Clark Ave., Unit 50 Thornhill, Ont. L3T 4P4. Tel. 889-8173.

Laup., 23. veebr. kell 7 õ. PIIBLITUND.

Pühap., 24. veebr. kell 1.15 pühapäevakool lastele ja täiskasvanuile. Kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS. E.V. AASTAPÄEVA MÄLESTAMINE, kõneleb Allan Laur ja külaline Steve Elwood, laulab segakoor.

Teisip., 26. veebr. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391.

"VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3.30 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 24. veebr. kell 10.15 homm. pühapäevakool, kell 11 JUMALATEENISTUS, kõneleb dr. A. Proos, meeskoor.

Kell 6 õ. JUUBELI-AASTA 5. MUUSIKAÕHTU osalevad koorid ja solistid.

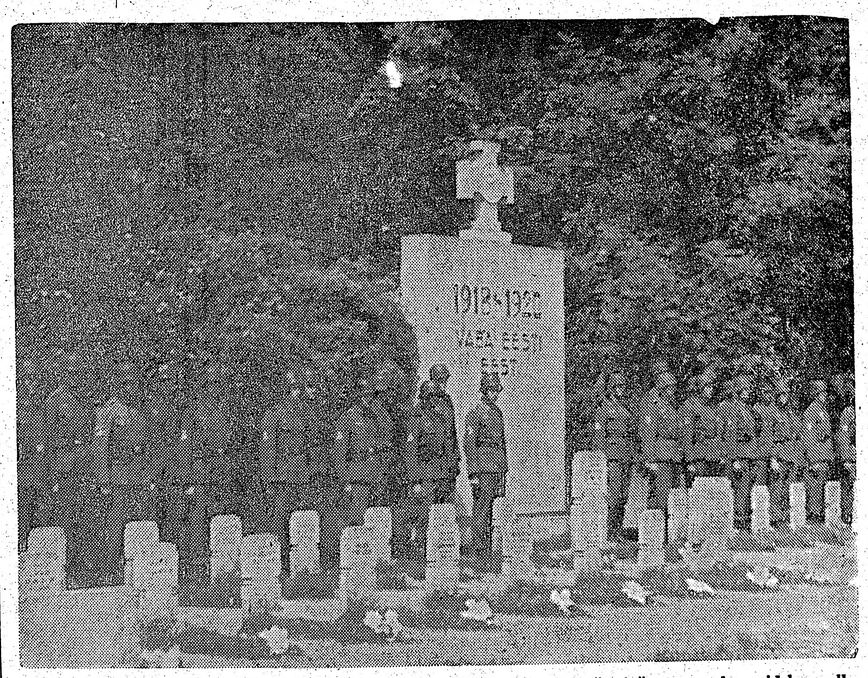

Eesti Vabariigi aastapäeva puhul meenutame oma kodumaa vabaduse sünnipäeva, aga ka neid kes selle vabaduse oma verehinnaga saavutasid. Pildil Eesti Vabadussõjas langenute mälestussammas Viljandis ühel mälestuspäeval.

Hamiltoni eestlased kaaluvad kogudusele kiriku ostmist

HAMILTON (VE) — Esimene Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kogudus Hamiltonis pidas oma korralise täiskogu koosoleku pühap., 10. veebr. pärast jumalateenistust kiriku all ruumis. Koosolekut juhatas koguduse esimees Ludwig Wahtras ja kirjatoimetajaks oli A. Karp. Esimees tervitas kohale tulnuid, kelle arv oli üsna väike ning palus abipraost T. Nõmmikut koosolekut alustada palvusega.

Häälte lugejateks valiti pr-d A. Pihlak, E. Puusepp ja H. Sepp. Eelmise täiskogu protokolli luges ette sekretär A. Karp. Õp. T. Nõmmiku aruandest selgus, et Hamiltonis on eestikeelseid jumalateenistusi peetud aasta jooksul 35, neist 6 armulauaga.

Kokku võttis jumalateenistusest osa 2777 palvelist, seega keskmiselt 79 igast teenistusest.

Peeti ka koos läti kogudusega 8 ingliskeelset jumalateenistust, neist 1 armulauaga, palvelisi 165. Kitchener-Waterloos peetud 9 teenistust, neist 2 armulauaga, osavõtjaid 192. Seedriorus toimus suvel 6 palvust noortele. Hamiltonis on peetud 15 piiblitundi 145 osavõtjaga. 136 koguduse liiget on osa saanud armulauast 193 juhul, neist 2 haigevoodis.

Külalistena on jutlustanud piiskop K. Raudsepp, teiste koguduste õpetajad ja Usuteadusliku Instituudi õpilased. Jumalateenistust on kaunistanud Hamiltoni koorid ja külaliskoorid, samuti terve rida soliste. Koguduse organistiks on Eva Rammo, keda asendab vajaduse korral H. Plinte.

Koguduses on ristitud 3 poeglast, leeritatud 7 noort, laulatatud 5 paari, maetud 2 koguduse meesliiget.

Koguduse elus oli märkimisväärseks sündmuseks koguduse kirikla õnnistamine praost O. Puhmi poolt 26. aug. Enne seda toimus Anna Eenmaa päranduse ülekandmine koguduse nimele. Pärandustombu rahad ja varad hinnati $62.941.21. Kogudusel tuleb kanda pärandaja võlad, matuse-, kohtu-, testamendi täidesaatmise ja advokaadi kulud, kuna pärandustombu sularaha ja pangaarve ei katnud sellel lasuvaid võlgu, seega kulusid $14.101.59 ja koguduse vara neto kasv $48.839.62. Kinnisvara oli hinnatud $62.500.00. Et koguduse liikmed suhtuvad soojalt oma kogudusse, on näha paljudest annetustest. $1000.00 annetuse tegi üks tütar oma isa mälestuseks klaveri ostmiseks ning pooltosinat teist muusikaõpra panid rahad kokku ning kinkisid kogudusele tuliuue klaveri.

Õpetaja aruande lõpus mainiti, et liikmete arv viimase 10 aasta jooksul on püsinud stabiilsena.

Majandusliku aruande esitas koguduse laekur E. Landers, millest nähtus, et kulud-tulud olid tasakaalus $27.970.62. Kartoteegi kohta võttis sõna koguduse esimees L. Wahtras, mainides, et nimekirjas on 519 leeritatud liiget. Revisjonikomisjoni aruande luges ette Leo Saar ja Naisringi aruande abiesinaine H. Kleiner.

Koguduse kinnisvara kohta jagas selgitust koguduse esimees L. Wahtras, kes on ka üks kinnisvara toimkonna liikmeist

Õp. T. Nõmmik mainis ka, et mõne päeva eest oli pakutud St. Marksi kirikut eestlastele müüa ja peakoosolek peaks otsustama, kas üldse on vaja seda mõtet arutada.

Kiriku müügi ja ostu kohta andis informatsiooni kinnisvarade esindaja hr. Viinberg. Vanadekodude ehitamise ja laenude kohta andis informatsiooni Toronto arhitekt G. Laikve.

1980. aasta eelarve kinnitati esitatud kujul — $23.890.00

Järgnesid valimised. Nõukogu koosneb 9 liikmest ja igal aastal langeb aastate järgi välja 3 liiget. Valiti L. Saar, O. Õunapuu ja F. Kase, nõukogu kandidaatideks jäid I. Jõgi ja K. Kilk. Revisjonikomisjoni valiti A. Lepson, A. Himma ja pr. E. Puusepp. Naisring jäi püsima eelmisel aastal valitud daamidest. 1980. a. tegevuskava kohta võttis sõna õpetaja, märkides, et suvekuudel on kavas jumalateenistusi pidada kahel pühapäeval. Jatkuvad ka piiblitunnid, millised on küllaltki liikmete huvi äratanud. Õpetaja asukoht jääb edasi Torontosse.

Läbirääkimiste all A. Lepson tegi ettepaneku, et uus juhatus võiks uurida kiriku ostmisega ühenduses olevaid küsimusi ja kutsuda kokku erakorralise koosoleku otsustamiseks.

Lõpetades tänas nõukogu esimees L. Wahtras kõiki liikmeid osavõtu ja mõtete vahetuse eest.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel. 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8, tel. 483-4103.

VABARIIGI AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 24. veebruaril kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul.

PALVEPÄEVA EVANGELISATSIOONI TEENISTUS kolmapäeval, 27. veebruaril kell 7 õhtul. Kõneleb Tarvo Kass.

PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA pühapäeval, 2. märtsil kell 11 hommikul. Solist Avo Kittask. Peapiiskopi karjasekirja lugemine.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

K. Raid tagasi Lõuna-Ameerikast

Pastor K. Raid, kes oma pooleaastast tööpuhkust kasutab osaliselt teistel mandritel elavate eestlaste külastamiseks, jõudis hiljuti tagasi pikemalt Lõuna-Ameerika reisilt. Reis, mille ta sooritas koos Richard Lindströmiga, kestis ligemale kuu aega ja hõlmas kahte riiki — Argentiinat ja Brasiiliat. Brasiilia tegevuse keskuseks kujunes Sao Paulo Eesti Baptisti Kogudus, kus korraldati jumalateenistusi Esimeses Baptisti Kirikus ja koduseid palvusi. Ka jutlustas K. Raid brasiilia kogudustes tõlgi kaudu. Viimasteks olid Salme Rocha ja Aino Prouse. Samuti külastati Santose ning Florianopolise linnu. Teises töötab tuntud arst-misjonär dr. Ernst Grimm. Argentiina pealinnas Buenos Aires jutlustas K. Raid kahel korral tõlgi P. Mere läbi argentiinlastele. Üks jumalateenistus korraldati seoses poolakast-eestlasest abieluparri Szpileri poolt püstitatud uue pühakoja sisseõnnistamisega. Pärast pidulikku teenistust sõideti La Platasse, kus tutvuti lastekoduga, mida toetavad majanduslikult eesti usklikud. Viimane Lõuna-Ameerika päev saadeti mööda kuulsas Mar del Plata suvituslinnas.

K. Raidi äraoleku ajal täitsid Torontos ta kohustusi abijutlustajad H. Eller ning O. Medri ja külaliskõnelejad dr. E. Mänd ning E. Toompuu. Veebruarikuus jutlustab dr. A. Proos ja märtsis uuesti pastor E. Mänd. Lähemal ajal kavatseb K. Raid külastada USA eestlaste keskusi.

wintario

14. veebruari peetud Wintario loterii loosimisel langesid neli 100.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 812665. Neli $25.000 võitu pileteile nr. 878282, neli pileteile nr. 771436, neli pileteile nr. 790884, neli pileteile nr. 102404. $1000 võitsid piletid numbritega 69145, $100 piletid numbritega 3153, $10 piletid numbritega 198 ja tasuta pileteraamatu numbrid 05.

Neljavärvi-trükis
HIIUMAA KAART
$4.—
SAAREMAA KAART
$5.—
Kaartide mõõtkava 1:200 000
Müügil „Vaba Eestlase" talituses
Kaarti kahjustamise vältimiseks
postiga ei saadeta

ka neid kes selle
sammas Viljandis

gasi eerikast

id, kes oma poole-
kust kasutab osali-
ndritel elavate eest-
seks, jõudis hiljuti
t Lõuna-Ameerika
lle ta sooritas koos
römiga, kestis lige-
a ja hõlmas kahte
iinat ja Brasiiliat.
se keskuseks kuju-
Eesti Baptisti Kogu-
dati jumalateenis-
Baptisti Kirikus ja
si. Ka jutlustas K.
kogudustes tõlgi
steks olid Salme
Prouse. Samuti kü-
ning Florianopolis
ses töötab tuntud
dr. Ernst Grimm.
linnas Buenos Aire-
. Raid kahel korral
äbi argentiinlastele.
enistus korraldati
st-eestlasest abielu-
oolt püstitatud uue
õnnistamisega. Pä-
teenistust sõideti
us tutvuti lastekо-
etavad majandusli-
ikud. Viimane Lõu-
äev saadeti mööda
el Plata suvituslin-

leku ajal täitsid To-
stusi abijutlustajad
O. Medri ja külalis-
E. Mänd ning E.
ruarikuus jutlustab
märtsis uuesti pas-
ähemal ajal kavat-
ülastada USA eest-

tario

peetud Wintario lo-
el langesid neli
st peavõitu piletei-
Neli $25.000 võitu pi-
22, neli pileteile nr.
teile nr. 790884, ne-
02404. $1000 võitsid
tega 69145, $100 pi-
ga 3153, $10 piletid
8 ja tasuta pileti-
rid 05.

värvi-trükis

AA KAART
$4.—

AA KAART
$5.—

õõtkava 1:200 000
Eestlase" talituse
stamise vältimiseks
a ei saadeta

Toronto Eesti Meeskoor tähistas E.V. aastapäeva

Toronto Eesti Meeskoori traditsioonilisele Eesti Vabariigi tähistamise koosviibimisele Toronto Eesti Maja suures saalis oli möödunud laupäeval ilmunud umbes 120 inimest, keda tervitas ja kõigile head peotuju soovis koori esimees H. Paara.

Koor lõbustas koosviibimisest osavõtjaid Harri Toi juhatusel kolme lauluga, kandes ette K. Türnpu „Mu armas isamaa", A. Velmeti „Tuiskudes" ja T. Vettiku „Laul emale". Viimased kaks laulu toimusid paguluses esiettekandeina, kuna nad on loodud kodumaal okupatsiooniaastatel.

Solistina esines sopran Elna Libe Asta Ballstadti klaverisaatel, kandes ette J. Aaviku „Kodutee", sooloosa Priit Ardna operetist „Tütarlaps kodumaata" ja P. Tammevески „Unistus". Tänuks olid lilled ja aplaus.

Päevakohase sõnavõtu esitas „Vaba Eestlase" peatoimetaja K. Arro, kes analüüsis küsimust, miks pühitseme paguluses Eesti Vabariigi aastapäeva ehkki Eesti Vabariik on hävitatud ning Eestis valitsevad juba ligemale 40 aastat vene okupatsioonijõud.

Esinejaid tänas esimees H. Paara, kes andis oma tänusõnad edasi ka meeskoori naisringile eesotsas esinaise pr. S. Vesi'ga, kes olid katnud ja organiseerinud koosviibimise kohvilaua. Tänutäheks anti naisringi esinaisele üle lilli.

Järgnes tants O. Gustavsoni orkestri saatel ja lõpuks loterii, kus loteriilaud oli kaetud mitmekesiste ja rikkalike võitudega. Oli ilus, kodune ja mugav õhtu, mis on alati omane olnud Toronto Eesti Meeskoori koosviibimistele.

Skaut küsib üks kord aastas

Vabariigi aastapäeva aegu tuleb eesti skaut eesti ühiskonna juurde ja küsib midagi. Üks kord aastas. Meie oleme sellega juba harjunud.

Õnnetaaler on olnud Eesti Skautide Malevale Kanadas ja vilkalt tegutsevatele skautüksustele kindlamaks sissetulekuallikaks juba sellest ajast peale kui kinnitati jalg Kanada pinnale. Tänu muidugi poistetöösse heatahtlikult suhtuvatele kaasmaalastele. Meie kõik oleme kunagi olnud noored. Ükskõik kui suurest panusest noortejuhtide ja lastevanemate poolt ei ole küllalt, kui eesti naine ja eesti mees ei ulata kätt majandusliku abi näol, et eesti hundust kasvaks eesti mees. Nagu näiteks eeloleval suvel ühenduses ESTO-80-ga toimuv maailmalaager „Vikerkaare" ja sellele järgnevad Eesti Päevad Stokholmis, millest meie skautlikud noored võtavad osa. Sooviksid sa olla seal kui ei oleks noori.

Skautide õnnetaaler kannatab, nagu meie kõik seda teame, suure ühiskondliku pahe all, mida nimetatakse inflatsiooniks. Õnnetaaler maksab ikkagi üks dollar, nagu 25 aastat tagasi, kuigi maleva ja üksuste väljaminekud on mitmekordistunud. Lahked õnnetaalri ostjad on aga annetanud taalri eest rohkem kui üks dollar või ostnud mitmeid õnnetaalreid. Tänu selle eest ja loodame, et see viis jatkub ka käesoleval aastal.

On tore olla poisi hingega ja osta õnnetaalreid.

EESTI SKAUTIDE MALEV KANADAS

HELIPLAATE MÜÜGIL

Vaba Eestlase talituses:

PEEGELDUSI — Rene Uferi viisid Leida Järvi, Andres Raudsepp j.t.

KAJAKAS — Kodused kajad eesti kohvikust Kanadas

LASTE MAAILM — Helmi Betlem

EESTI RAHVA- JA JÕULULAULE Ellen Parve

LAUL SINULE — Jüri Lipp

Plaadi hind koos saatekuluga $6.—

LÕUNAMAA LINN — Andres Raudsepp ($7.50)

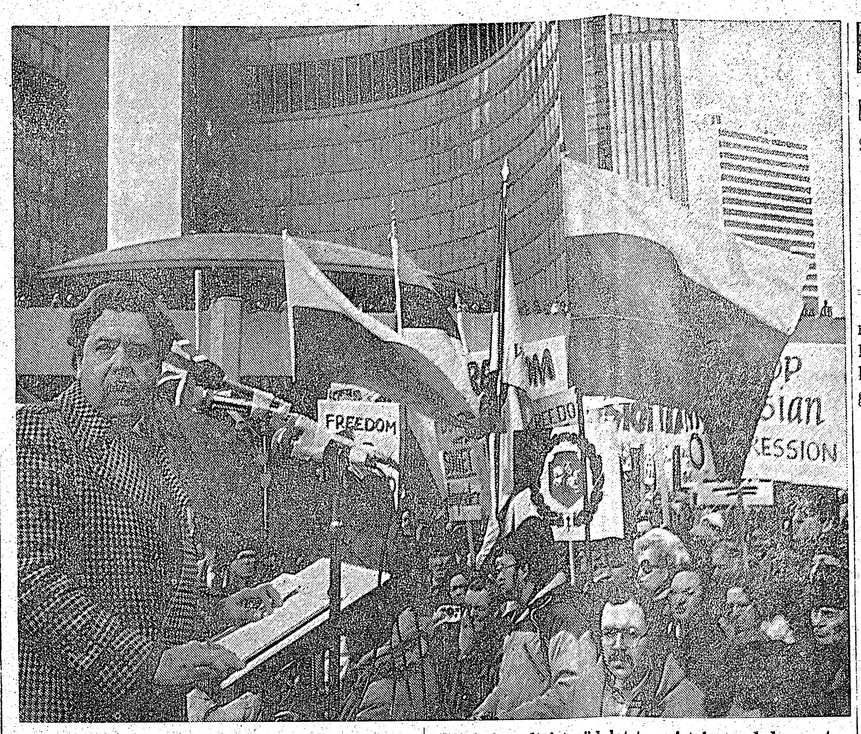

Ikestatud rahvaste lipud ja plakatid Toronto raekojaväljakul poolteist nädalat tagasi toimunud demonstratsioonil. Vasakul demonstratsioonil teadustajana esinenud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas väliskomisjoni esimees Laas Leivat.
Foto: Tommy Tomson

Sihtasutus vastutab lennukite üüri eest

Toronto Eesti Majas avatakse ESTO-80 Kanada Komitee büroo

P. Lawson Travel Ltd. on ühislennu toimkonna ja Sihtasutuse Eesti Päevad Kanadas juhatuse soovil nüüd allakirjutanud lepingule Air Canada lennuliiniga kahe lnnuki üürimiseks. Lennukid on tavaliselt kasutatavad pikamaa reisilennukid ja lendavad Torontost Stokholmi vahemaandumiseta. Äralennud Torontost on neljapäeva õhtutel 26. juunil ja 3. juulil. Tagasilennud on ainult Stokholmist reedetel 18. ja 25. juulil. Kaasavõetava pagasi ülemmääraks on 30 kg. (66 naela) isikule.

Allakirjutatud leping seob Sihtasutust suure majandusliku riskiga, kuna oleme vastutavad kogu lepingus määritletud lennuki üüri eest. Sellest tulenevalt Sihtasutuse juhatus palub registreerinuid võtta arvesse alljärgnevaid tingimusi ja juhtnööre.

1. Ühislennu toimkonna poolt jaanuaris saadetud ringkirja alusel muudetud hinna ja lennuaegadega nõustunud isikud saavad lennust loobuda vaid juhul kui lennust loobuja leiab endale asemiku, kes võtab üle kõik loobuja kohustused ja õigused (Vaata — Põhjakotka '80 ühislennu tingimused registreerimislehelt).

2. 30 päeva jooksul enne Kanadast lahkumist ei ole asendamine enam lubatud ja kogu pileti hind ei ole tagastatav, kuna kehtivate määruste kohaselt peab charterlennust osavõtjate nimekiri olema Ottawasse saadetud selleks tähtpäevaks ja loobujate kohti ei ole lubatud enam täita.

Isikud, kes reisiks registreerimisel taotlesid lennust loobumise kindlustust, võivad hüvitust saada kindlustuse kaudu, kui on tegemist reisija või tema otsese perekonnaliikme haigestumise, õnnetuse või surmaga.

3. Registreerinud, kes jaanuarikuu ringkirjale kirjalikult teatasid lennust loobumist, saavad P. Lawson Travel Ltd. kaudu oma sissemaksud tagasi.

4. Ühislennu toimkond ja Sihtasutuse juhatus otsustasid majanduliku riisiko vähendamiseks anda õiguse P. Lawson Travel Ltd.'ile täita alates 1. märtsist s.a. vabu kohti isikutega väljaspool ESTO-80 osavõtlust. Lawsoni esindaja poolt on teatatud, et lennu hind nendele on $589 isikult. Sama hinna määrade alla kuuluvad ka uued registreerijad 1. märtsist ja lennuks registreerinud kes 1. märtsiks võlgnevad registrerimislehel taotletud sissemakse (kokku 31. jaanuari sissemaksuga $350 isikult).

5. Jaanuarikuu ringkirjas on märgitud, et lennuliinilt pakutud hinna kohaselt oleks Põhjakotka '80 ühislennu hinnaks $450 isikult. Allakirjutatud leping sisaldab aga järgmise klausli: „This charter price quoted in tihis contract is subject to fuel surcharge in effect on the date transportation commences from the point of origin of each flight."

Loodetavasti on selle ühislennu lõplik hind nagu lepingus pakutud, kuid otsest kinnitust lennuliini poolt pole praegu võimalik saada.

6. Vabade kohtade võimalusi palutakse kontrollida reisibüroo kaudu ja seda tungivalt soovitavana teha enne 1. märtsi.

o

ESTO-80 Kanada Komitee avab alates 21. veebruarist s.a. Toronto Eesti Majas ESTO-80 pidustuste pääsmete eelmüügiks ja muuks informatsiooniks büroo, mis on avatud igal neljapäeva õhtul kella 18.30 kuni 20.30.

6225 dollarit toetust Hamiltoni pensionäridele

Eesti Pensionäride Klubi Hamiltonis sai föderaalvalitsuse „New Horizoni" fondist 6225 dollarilise toetuse oma tegevuse jatkamiseks ja mitmekesistamiseks. Antud summa kasutatakse ekskursioonide korraldamiseks, võimlemistrupi organiseerimiseks, käsitööringi tööle rakendamiseks ning mitmesuguse varustuse muretsemiseks.

Sõjaveteranide austamine Tartu College'is

Pühapäeval, 24. veebr., kohe pärast Eesti Vabariigi aastapäeva aktust toimub Tartu College'is EKL'i ja EUS'i korraldusel traditsioonilise Vabadusristi kavaleride ja Teise maailmasõja veteranide esindajate austamine.

Kõik akadeemiliste organisatsioonide liikmed teretulnud.

Kai Kääridi tööd North Yorki näitusel

North York Civic Centre'is tähistatakse City of North York esimest aastapäeva pidustustega, kus üheks osaks on Eye-on-Art kunstinäitus. Näitusel on väljapandud maale, skulptuure, fotosid ja käsitöid. Sel aastal on kavas ka grupiesinemisi. Näitusel on žürii poolt valitud kaks Kai Kääridi tööd, akvarellkollaazh „Viimane monarh" ja „Sügislilled".

Näitus avati möödunud pühapäeval linnapea Mel Lastmani poolt ja jääb avatuks 23. veebruarini kell 1—4 p.l.

Pilk Los Angelesi eestlaste ellu

LOS ANGELES (VE) — Jõulud saabusid vihmaga Lõuna-Kaliforniasse pärast mitu kuud kestnud põuda. Sadas iga päev ja tulekahjust lagedaks jäänud mäeküljed libisesid alla paksu mudana ja matsid maju ning aedu. See on iga-aastane draama mäenõlvakute elanikele. Ka seekord ei saanud kaasmaalased kannatada, kuna nad valivad oma kodud kindlama vundamendiga.

Detsembrikuu jõulupidustused Los Angelesis juhatas sisse Naisklubi jõululaadaga, kus oli müügil palju käsitöid, heliplaate, raamatuid, ehteid ja oli ka saadavad kerge eine. Järgneval nädalal tähistas jõulupuud EELK LA Kogudus, kus koosviibimisel tähistati ka kiriku organisti Johannes Neggo 30. ametijuubelit. Juubilarile oli tulnud palju tervitusi mitmelt mandrilt. Enne koosviibimist jumalateenistuse ajal andsid koguduse õpetaja Rein Neggo ja skautüksuse juht skm. Avo Piirisild üle Pro-et Patria tunnustuse kotkaskaut Olav Padjusele.

Omavaheline koosviibimine toimus ka lauljatel ja rahvatantsijatel Eesti Majas ning viimase üritusena enne jõululaupäeva jumalateenistust korraldati täienduskooli jõulupuu, kus õpilased esitasid põimiku tantsu ja lauluga. Vana-aasta saadeti ära Hollywoodi kirikus jumalateenistusega ning hiljem traditsioonilise peoga Eesti Majas.

Pühade-eelse kiire tegevuse raamides tutvustas rahvariides ERKÜ Esinduskogu liige Viivi Piirisild eesti jõulukombeid ning rääkis Eesti riigi saatusest ameerika patrioottilise organisatsiooni Pro-America jõulukoosviibimisel. Üritusel viibis ligi 450 Los Angelesi linna, kultuuri- ja filmitegelast. Viivi Piirisild korraldas ka väikse lauakese eestipäraselt dekoreeritud jõulupuuga ning laud oli koormatud kringli ja piparkookidega, mis müüdi tunni jooksul puhastuluga organisatsioonile. Pilt rahvariides Viivi Piirisillast koos politseiülem Daryl Gate'iga ilmus kuues kohalikus ajalehes.

Jaanuarikuu algas aga kurvalt kui 14. jaanuari hommikul lahkus manala teedele 10. Läänerannniku Eesti Päevade korraldaja ja kiriku- ja seltskonnategelane Eero Omri. Tema matus toimus järgneval laupäeval korp! Ugala liikmete auvalvel Hollywoodi Hills kirikus ning sängitati ta arvukate järelhüüete saatel eestlaste matusepaigale Hollywood Hills surnuaial. Kuu lõppes Naisklubi üldkoosolekuga, kus eeskavas esines noor komponist Kristi Allik, esitades helilindil ja klaveril oma töid. Torontost pärit andekas komponist loodab oma doktorikraadi saavutada käesoleva aasta sügisel ning leida tööd mõnes filmistuudios muusika loomisel. Tal on ka ettenäha kontsert Kalevipoja ainetel 14. märtsil University of Southern California Schoenenberg saalis.

VIIVI PIIRISILD

Napalmipommid Afganistanis

Partisanid tekitasid vene soomuskolonnile suuri kaotusi

KABUL — Siin levinenud andmete kohaselt tekkis vene punaarmeel suurem kokkupõrge Afganistani ühe mässulise armeeüksusega Kabuli lähedal. Vastupanu mahasurumiseks saadeti kohale isegi MIG-23 tüüpi võitluslennukid, mis pommitasid mässajaid napalmipommidega.

Afganistani kirdeosas tekkis nõukogude soomuskolonnil suurem kokkupõrge partisanidega, mis lõppes venelastele suure kaotusega.

Soomuskolonn pidi abi viima afganistani armeeüksusele, mille partisanid olid sisse piiranud kuid abiviijad sattusid isegi partisanide rõngasse.

Vahepeal on tekkinud igasugused kuuldused venelaste poolt ametisse seatud president Babrak Karmali saatuse kohta. Mõnede andmete kohaselt on ta ametist tagandatud kuna ta pole avalikkuses esinenud viimase nädala jooksul. Venelaste kontrolli all tegutsev Afganistani ajakirjandus

pühendab rohkem tähelepanu kõvakäelisele asepresidendile Assadullah Sarwari'le kui Karmaliile,

millest järeldatakse, et Karmali päevad võimumehena on loetud ning ta asendatakse oma senise abiga.

Leedu vabariigi aastapäev Torontos

Torontos tähistati Leedu Vabariigi 62. aastapäeva reedel, 15. veebruaril, Resurrection auditooriumis toimunud suure vastuvõtuga ja pühapäeval, 17. veebruaril Mississaugas korraldatud aktusega.

Vastuvõtul, millest võttis kutsutud külalistena osa ka terve rida eestlasi, esines rikkaliku kavaga leedu noortest lauljatest koosnev sega- ja naiskoor Volunge, mis kandis ette leedu koorilaulu loomingut vanast ja uuest repertuaarist. Pikema sõnavõtuga leedu vabadusvõitlusest ja iseseisvuse saavutamisest esines Leedu Ühiskond Kanadas president J.R. Simanavicius. Kanada külalistest tervitasid Ontario Mitmekultuurilise Nõukogu esimees Juri Shymko, kes andis edasi ka Ontario peaminister William Davise tervituse, senaator Stanley Haidasz, kes tervitas ühtlasi liberaalide juhi Pierre Trudeau nimel ning Toronto linnanõunik Art Eggleton.

Kutsutud külaliste hulgas oli eriti tugevalt esindatud Toronto konsulaarkorpus eesotsas konsulaarkorpuse vanema Belgia peakonsuli de Wilde'iga ja Ühendriikide peakonsuliga Torontos F. Smith'iga. Kohal olid ka Eesti ja Läti aukonsulid I. Heinsoo ja dr. E. Upenieks koos abikaasadega.

Fotoseminar Torontos

Laupäeval, 8. märtsil toimub Torontos Bloor Collegiate Instituudis (1141 Bloor St. W.) Toronto Guild for Colour Photography käendusel ühepäevane fotoseminar. Päeva jooksul töötavad 17 eriaspektist fotokunstile lähenevat gruppi. Selektiivset fookust käsitlevat gruppi juhib „Camera Canada" toimetaja Naima Aer.

Kodumaa heliloojate õhtu

Toronto Baptisti Koguduse Juubeliaasta Muusikaõhtute sarja viies vaimulik kontsert toimub pühap., 24. veebr., kl. 18.00 koguduse kirikus, 883 Broadview Ave. Õhtu kava, mida sisustavad koorid, solistid ja deklamaator, on pühendatud eranditult praegu kodumaal elavaile usklikheliloojaile. Mitmed neist, nagu Hugo Lepnurm, Ruben Reinvald, Marje Sink (suri hiljuti) ning Johann Tamverk, tegutsesid juba iseseisvusaegses Eestis. Esimene ja viimane olid üldtuntud orelikunstnikud, pedagoogid ja komponistid. Teised — Viktor Kõrgesaar, Anne Metsala, Leo Semlek ja Helle Sevtsova, on nooremad ja on alles viimastel aastatel kodumaa vabakiriklikes ringkonnis esile kerkinud. Ka on nad tunnustust pälvinud muusikakoolide õppejõududena ning teoreetikutena. Pühapäeva õhtul juhatub koore noor, andekas, hiljuti Vancouverist Torontosse elama asunud helikunstnik Toomas Kirves. Soolo-osi täidavad K. ning J. Medri ja A. Kaups. J. Tamverki melodeklamatsiooni „Vokk vuriseb" esitab S. Tamm. Lühikese sõnalise osaga esineb dr. A. Proos Vancouverist. Sissepääs vaba, kirikukorjandus.

Timmase ja Tulvingu töid Torontos näitusel

Veebruari alul avati Torontos, Market galeriis (95 Front St. E.) Ontario Society of Artists näitus, kus on välja pandud 192 tööd, mis valitud 8-liikmelise žüriid poolt. Näitusel on välja pandud üks Oss Timmase akvarell ja kaks Rutt Tulvingu graafilist tõmmist.

ILMUS

inglisekeelne kokaraamat

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ★ Hind $8.80 + $1.20 saatekulu, kokku $10.00

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.
Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XIII sajandil"	2.10
Uku Maasing „Udu Toonela jõelt"	5.25
„ „ „Piiridele Pyydes"	4.20
„poety estoni" — eesti luule antoloogia itaalia keeles	6.30
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	4.30
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	2.70
V. Salo — Riik ja kirikud	2.70
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks H. Stahli sulest aastal 1637)	2.70
Reedik Willem Wilmanni „Valmid"	2.70
H. Salu — Eesti vanem kirjandus	2.70
Blaise Pascal — Mõtted	2.10
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginnale	2.10
Arno Vihalemma — Kunstnik eesti kirjanduses	2.10
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.40

SPORT

Taliolümpiaad avati

XIII Taliolümpiaad avati möödunud kolmapäeval Lake Placid'is, kus kogu talve oli olnud raskeks probleemiks lume puudus, mida tehti kunstlikult ja toodi Montreali lähikonnast. Olümpiaadi avamiseks oli lisaks ka looomulikku lund, mis jättis kogu sündmusele talvise ilme.

Kanadalastele oli esimene võistluspäev osalt traagiline, osalt siiski rõõmustav. Üks tähelepanuväärsemaid tänavusist maailma mäelaskujaist Ken Read, kellest loodeti medalimeest, oli tõenäoliselt liiga innukas oma laskumise alguses ja kaotas ühe suusa, mis sundis teda katkestama. Ometi tuli medalile samal võistlusel noor Toronto eeslinna Don Millsi suusataja Steve Podborski, kes jäi kuldmedali saaja ja tõelise üllatusmehe austerlase Leonhard Stocki ja teise austerlase Peter Winsbergi järel kolmandaks, tuues Kanadale esimese medali talimängude suusatamisvõistlustel meeste aladel. Kanadalased Dave Murray ja Dave Irwin tulid 10. ja 11. kohale.

Kanadalased võtsid osa ka naiste 1500 m uisutamisest, kus hollandlane Annie Borschnik tegi uue maailmarekordi 2.10,95. Kanadalaste lootus Silvia Burka jäi 10., Brenda Webster 11. ja Kathy Vogt 16. kohale.

30 km suusatamises võitsid kaks esikohta venelased, kuna kolmandaks tuli üllatuslikult bulgaaria suusataja.

Eestlased domineerisid balti suusatamise meistrivõistlustel

Balti meistrivõistlused murdmaasuusatamises toimusid Kalevi Suusaklubi korraldusel pühapäeval, 10. veebr. Moonstone'is ilusa talveilmaga ja 39 osavõtjaga. Neist kujunesid rohkem Eesti kui Balti meistrivõistlused, kuna osa võttis 30 eestlast (nende hulgas rõõmustavalt palju noori), 9 leedulast, aga mitte ühtegi lätlast!

Tagajärjed:

MEHED:

Võistlusklass 17—44 (10 km): 1) Robert Vellend 37.51, 2) Jaan Roos 48.22, 3) Michael Sadul 49.48.

Veteranid 45—54 (10 km): 1) Harri Kivilo 53.07, 2) Valden Sadul 53.36, 3) Ülo Vastopä 58.28.

Vanemad veteranid 55 ja üle (10 km): 1) Uno Limit 54.31, 2) Lembit Saar 63.45, 3) Ciurlionis (Leedu) 72.22.

Vanemad poisid 13—16 (5 km): 1) Allan Mägi 19.01, 2) Mehis Kivilo 23.43, 3) Raavo Lainevool 31.29.

Nooremad poisid 12 ja alla (2½ km): 1) Toivo Lainevool 18.00, 2) Erik Türk 18.57, 3) Tõnu Voitk 19.44.

NAISED:

Võistlusklass 17—39 (5 km): 1) Katrin Kannel 32.46, 2) Tina Pajos 40.06.

40 ja üle (5 km): 1) Endla Kannel 35.00, 2) M. Kivilo 41.45, 3) Imbi Lainevool 42.03.

Nooremad tüdrukud 12 ja alla (2½ km): 1) Urve Voitk 20.55, 2) Ellen Oiling 40.12.

Laupäeval toimunud mäesõidu võistluste tagajärjed avaldame hiljem.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Eesti Mängud Austraalias

26.—30. detsembril toimusid Melbourne'is XXIII Eesti Mängud Austraalias. Mängude avatseremoonia toimus 26. dets. käsipallivõistluste asukohas Coburg Basketball staadionil. Sportlasi tervitasid Kuno Mikker, Austraalia Eesti Seltsi aseesimees Villem Maidre ja Eesti Sporuliit Austraalias Nõukogu esimees Iivo Tuul.

Meeste võrkpallivõistluste tulemused olid järgmised: 1) Melbourne I meeskond, 2) Adelaide, 3) Canberra, 4) Sydney ja 5) Melbourne II meeskond. Võitjasse meeskonda kuulusid Bert Kroupa, (meeskonna kapten), J. Ainsaar, M. Kivivall, P. Lauk, E. Loigom, A. Mikkor, T. Puusepp ja R. Valling.

Naiste võrkpallis võistlesid ainult kaks naiskonda, Melbourne ja Sydney. Neist tuli võitjaks esimene 3:0.

Korvpallis võistlesid kaks meeskonda, Melbourne ja N.S.W. koondis, neist jäi võitjaks esimene.

Kergejõustikus oli meeste üldklassis (19-aastased ja vanemad) 400 m jooksus võitjaks Olev Härm 1.12,6, 1500 m jooksus R. Puksand 5.53,0, kaugushüppes Kalju Vann 5.00, kuulitõukes H. Vann 11.66, kettaheites H. Vann 39.48 ja odaheites R. Valling 44.42.

Poiste klassis (15—16-aastased): 100 m A. Piira, 200 m A. Piira, 400 m M. Vann, 1500 m M. Vann, kaugushüpe P. Evert, kõrgushüpe M. Vann, kuulitõuge M. Vann ja kettaheide M. Vann.

Parimaks klubiks kergejõustikus oli Melbourne 217 punktiga, teine Sydney 115, kolmas Adelaide 42, neljas Wollongong 32 ja Canberra 10 punkti.

Lundi perekama organisatsiooni Eesti Pensionäride ühingu peakoosolekul ettekantud aruandest selgus, et tegevus on olnud mitmekülgne. On toetatud rahvuslikke ja kultuurilisi ettevõtteid, omavaheline suhtlemine on olnud soe ja südamlik. Peakoosloekut juhatas August Mõttus ja protokollis Meeta Kalmet. Möödunud tegevusaastal on käidud koos 11 korral. Koos jõulukoosviibimisega on neist olnud 384 osavõtjat. Aasta jooksul on juurde tulnud 5 uut liiget, surma läbi lahkunud 3 ja eemale jäänud 2. Aastalõpul oli 79 liiget.

9. märtsil toimub Eesti Kontsertbüroo kolmas kontsert, kus üheks esinejaks on Helve Sastok. H. Sastok ei ole Toronto eestlastele võõras, möödunud aastasel muusikakonverentsil ta oli üheks esinejaks. Pildil Helve Sastok (paremal) koos harfimängija Elva Mikk'iga möödunud aastal Torontos.

RAAMATUID

müügil

„VABA EESTLASE" TALITUSES

	Hind $	Saatekulu ¢
E. Mänd — Aastate pärand (kolmas valimik vaimulikke vaatlusi)	3.—	50
Estonian Scouting	3.—	35
Eesti skautlus viiskümmend aastat	2.—	1.—
TERR KUNGLA juubelialbum (T.E. Rahvatantsijate Rühm)	15.—	1.—
J. Kangur — Vaim, võim ja vabadus	7.50	50
Hanno Kompus — Kustutamata nälg kunsti järele	11.—	85
L. Wahtras — Liivaklaas	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	30
H. Michelson — Kodumaalt võõrsile	10.—	50
H. Michelson — Skautlust teen	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	3.—	50
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Triinu" üksiknumbreid	1.50	
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Karin Saarsen — Lohengrini lal kumine	4.50	15
Herbert Salu — Utoopia ja futureloogia	4.50	25
Eduard Krants — Lumelõtlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	4.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andros — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
Ants Vomm — Varjud (luuletuskogu)	8.—	30
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
A. Käbin — Vaim ja muld	5.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	3.—	20
H. Oja — Koputused eneses (luuletuskogu)	1.50	25
H. Oja — Tunnete purdel (luuletuskogu)	2.75	25
A. Küng — Mis toimub Soomes?	14.—	50
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.—	40
E. Sanden — Loojangul lahkumine Tallinnast	16.20	50
RAAMATUID LASTELE:		
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.80	80
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkoolielistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolielistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

29.

— Mikrofonid? Kas see on tõesti tõsi? imestas Ritu.

— Tõesti, tõesti, kinnitas Vuotilainen. — Igaüks Eestis teab, et on mikrofone!

Seltskond tõusis lauast, suundus lifti ja tõusis 9. korrusele. Korrusevalvur, hästi tumedaid juukseid omav naine, vaatas hoolikalt koridoris jalutavaile meestele järele.

Tuldi ruumi. Ritu tõi kohvrist välja laeval ostetud konjakipudeli ja Eeva tõi vannitoast kaks klaasi:

— Neid ei ole rohkem, seletas ta.

— Daamid joovad ühest, me teises, lahendas küsimuse Lindsten. Ritu valas tugevad klaasitäied, ulatas ühe Vuotilaisele ja jättis teise omale. Sügavalt Tiits-Vuotilaise silma vaadates tõstis ta klaasi ja ütles märgatavalt liigutatud häälega:

— Eesti mehe õnneks!

— Kirikukoorile ja elule!

Klaasid anti üle Eevale ja Lindstenile, kes oma rüüpamisega polnud nii pidulikud.

— Nooh nii, aga vaatame nüüd siis, ütles Lindsten ja osutas käega naiste reisikohvreile. Natuke nagu häbelikult läks Ritu oma kohvri juurde ja avas kaane. Häbelikkuse põhjus selgus, kui ta heitis voodile paksu paki pornograafilisi ajakirju.

— Siin on seda minu ja Suntise Kalle kaimudele ja teab veel millist rõõmu kogu külale jagada, arutles Lindsten lehepuntra paksust kaaludes.

— Küll mul on häbi, tunnistas Ritu. — Omast külast ei ostnud, alles Helsingist. Aga kõik ütlevad, et need on kõige paremad, mida kannatab ...

— On, seda nad on. Alati saab lahti. Aga see ei ole eriti tark tegu. Ta võttis taskust paberilehe ja kirjutas sellele paar lauset: „Pornolehtede eest on tollis raske karistus. Risk on liiga suur."

Tiits-Vuotilainen oli hakanud huvitatult ajakirju lehitsema ja näitas irvitades mõnda pilti Lindstenile:

— Head kohad, head kohad, nagu meiegi tüdrukuil!

Ruumi emandad naeratasid tehtult aga heatujulistena. Ritu ruttas juba uuesti klaase täitma ja ergutas Vuotilaist jooma:

— Eesti poeg, hei!

Vuotilainen oli siiski juba süvenenud äritegevusse. Ka tema oli võtnud välja sulepea ja paberilehe:

„Soomes 1 leht 5.50 marka. See on vähe üle rubla. Mina maksan iga lehe eest 2 rubla", oli lugeda paberilehekesel, mille ta ulatas esimeseks Lindstenile.

— Ära nüüd hull ole! See on juba topelt hind, ütles ta ulatades paberi edasi Ritule.

— Mina alati pean, mida olen lubanud, seletas õilsameelne Vuotilainen.

Ritu ja Eeva hakkasid koos pabeririba uurima ja noogutasid heakskiitvalt. Vuotilainen hakkas kirjutama uut paberisõnumit:

„Mina olen aus mees. Kui mina ostan teie lehed 2 rubla tükist, ma müün need edasi 2.50 rubla eest. Kuid te võite ka ise müüa otse 2.50 rubla tükist."

Lindsten ja naised uurisid uuesti sõnumit.

— See on selge, et midagi peab ka sinule jääma, saad siis hankida omale midagi ka kaasa võtmiseks, seletas Lindsten.

— Muidugi müüme sinule, ega mitte kellegile muule. Ega me sooviks sedagi, propageeris Ritu ägedalt, kogu aeg ise suuril silmil Vuotilaisele vaadates.

— Kui ma luban, siis mina ka luban, ruttas Vuotilainen tõrjuma müüjate vabatahtlikku hinnaalandust. Ta luges käes olevad ajakirjad ja sai kokku 16.

Vuotilainen katsus oma taskut ja tõi sealt esile kortsunud rublade rulli, mis oli liftis naiste seljataga Lindsteni taskust tema taskusse siirdunud. Ta silus hoolikalt voodi kattele kolm kümnerublalist sedelit ja ühe viierublalise.

— Meil ei ole tagasi anda, tõrjus Eeva ja ulatas viierublalise Vuotilaisele.

— Sina võta see vastu. Nii on hästi. Mulle jääb veel järele, ütles Vuotilainen ja lükkas rahatähe tagasi. Eeva ei võtnud seda vastu.

— Võta sina! pöördus Vuotilainen Ritu poole. See tõmbas käed selja taha ja keeldus raha vastu võtmast.

— Sina võtad, või ma annan vägisi!

Ritu tõmbas käed endiselt tugevamini selja taha ja vaatas silmade põledes Vuotilaisele:

— Ei! Sina vajad seda ise rohkem!

— Mina luban, siis mina luban ja kui ei ole tasa, siis nii, seletas Vuotilainen ja lükkas sedeli Ritu pluusikaelusest sisse. See punastas kergelt, aga pidas üha käsi selja taga, ega tõrjunud ka Vuotilaist, kes tõukas kõrtsunud rublasid veelgi sügavamale. Seda enam süvenes ka läige Ritu silmades.

— Selle auks! ütles Lindsten oma klaasi tõstes.

— Meil on veel natuke muudki, tuli Eeva jälle asja juurde. Ta läks oma kohvri juurde ja tõi välja uued dzhiinid ja kimbu naiste pükse.

— Ma ei või rohkem. Siin on kõik, mis mul veel on, seletas Vuotilainen tantsitades käes kortsunud kümnerublalist. — Aga ma räägin teistele. Küll ma kõik teile korraldan.

— On nimelt nii, et sõber on peagu paar aastat vajanud kõike ettevalmistamiseks. Kuna tal tuleb jälle tühjast punktist alustada, seletas Lindsten oma sõbra eest.

— Pean täna veel ema nägema. Homme ei tohi enam. Sellepärast tuleb meil nüüd lahkuda.

— Kas sa pead tõesti emaga kohtama? Kuhu siis need nüüd pannakse? hoolitses Ritu lehekimpu käes hoides. Eeva tõi välja plastikkoti, kuhu kaup sisse pandi.

— Me veel kohtame! Aga mitte täna, ütles Vuotilainen uksel.

— Hei siis! Homme kohtume uuesti, aga tänane õhtu peab tõesti sel viisil mööduma nagu räägitud, seletas Lindsten kui mehed lahkusid. Vuotilainen sulges ukse ja nägi viimasena oma järel Ritu suuri leegitsevaid silmi.

Sõbrad jalutasid läbi koridori ja jõudsid vurrudega korrusevalvurist mööda lifti.

— Oh missugune saatana pätt ma olen, et ma ei osanud oma keelt hoida hammaste taga! Ma ei ole kedagi oma elus petnud sellisel viisil nagu neid eitesid! Vuotilaise tunnepuhangud olid tõesti ehtsad.

— See läks jah vähe pikale, nõustus ka Lindsten. — Ega mina uskunud, et nad võiksid hakata nii kergesti uskuma. Ja kuna sina olid nii kuradi hea selles osas ja kohe mänguga kaasas.

Lift jõudis 13. korrusele. Sõnatud kokkuleppel jäid mehed koridoris oma mõttevahetust lõpetama.

— Pergele, ma tõesti tunnen häbi iseenese pärast! Ma otse tundsin, et pean lõpetama selle mängu, kuigi Eeva tõi veel oma kauba välja — ma mõtlen oma müügiartiklid. Mina ei saanud enam rõõvida, ütles Vuotilainen.

— See on niiviisi paremgi. Müüvad need siinsete normihindadega. Aga õigesti on see neile enestele hea, et see pakk on nüüd meie käes. Nad oleksid veel kogenematuina võinud sattuda selle kaubaga miilitsa kätte. Ja ega nad nüüdki kaotanud, vaid said oma raha kahekordselt tagasi, lohutas Lindsten.

— Aga mis põrgut me nende naistega teeme? Me oleme ise nendega päris kimbus! Nad tulevad sama laevaga tagasi ja me ei saa neile tunnistada, kui häbematult me neid petsime, kibeles Vuotilainen edasi.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

Vilniuse ülikooli 400 a. juubel Torontos

Torontos asuvad leedulased tähistasid Toronto ülikooli aulas Vilniuse ülikooli 400-ndat juubelit. Vilniuse ülikool on üks vanemaist ülikoolidest Ida-Euroopas, asutatud juba 1579, olles ligi poolsada aastat vanem Tartu ülikoolist.

Vilniuse ülikooli algus on seotud jesuiitide tulekuga Vilniusse 1570, kes tulid piiskop Valerijonas Protasevičiuse kutsel. Piiskop soovis, et jesuiidid asutaksid kolledzhi ja andis neile selleks väga kaaluka toetuse. Kolledzh alustas tööga 23. oktoobril 1570 160 õpilasega.

Koolis õpetati ladina ja kreeka keeli, poeetikat, retoorikat ja katekismust. Järgnevail aastail võeti õppekavasse loogika, matemaatika, teoloogia ja heebrea keel. Kolledzhi ülesanne oli ettevalmistada õpilasi ülikooli õpinguiks, kuna juba algusest peale oli piiskopil idee kolledzhist ajajooksul ülikooli kujundamine.

Piiskop Protasevičius kirjutas juba 1576. paavst Gregory XIII, küsides temalt äsja asutatud kolledzhile ülikooli õiguste saamist. Paavst tegi seda oma bullaga 30. oktoobril 1579, andes ülikoolile nimetuseks „Alma academia et universitas Vilensis Societatis Jesu".

Samal aastal Leedu suurvürst ja Poola kuningas Stefan Batory andis privileegiumid jesuiitide kolledzhile, samaaegselt kui Krakovi ülikoolile.

Ülikool oli loodud Collegium Romanum eeskujul, mis omakorda oli võtnud omale eeskujuks Sorbonne. Collegium Romanum oli asutatud 1551 jesuiitide ordu looja Igantius Loyola poolt ja oli jagatud kolledzhiks, mis pühendus üldharidusele ja kus oli kaks kõrgema hariduse fakulteeti, milleks peeti filosoofiat ja teoloogiat. Vilniuse ülikool oli täpne koopia. Selle peamine ülesanne oli haritud preestrite ettevalmistamine leedu rahvale, mistõttu seal oli huvi ka leedu keele õpetamise vastu preestrite tuleviku töö vajadusel.

Jesuiitide õpetajad tulid igalt poolt üle Euroopa, aga õpetamise keel ei olnud probleemiks, kuna kõik kursused olid ladina keeles.

Paljud fakulteedi liikmed õppisid leedu keelt nii palju, et nad võisid jutlustada kohalikele inimestele Ristija Johannese nimelises kirikus. Alguses oli ülikoolis 500 õpilast ja kuni 60 fakulteedi liiget, kuid aastatega ülikooli töö arenes ja kasvas.

Leedu aadlikud soovisid täieõiguslikku ülikooli Krakovi ülikooli eeskujul, kus oleks eriti ka õigusteaduse osakond. 1641 anti ülikoolile luba asutada õigusteaduse ja meditsiini osakonnad.

Ülikoolil oli oma trükikoda õpperaamatute ja õpetlaste tööde avaldamiseks, aga seal trükiti ka mitmed varajasemad leedukeelsed raamatud. Kõige esimene leedukeelne raamat trükitud Leedus ülikooli trükikojas oli 1595 ilmunud leedukeelne katekismus. (Esimene leedukeelne raamat trükiti 1547 Königsbergis).

Ülikoolil olid eriti rasked ajad 17. sajandi keskpaigast 18. sajandini. 1655 rüüstati Vilniust vene ja kasaka vägede poolt. 1702 rüüstasid rootslased omakorda Vilniust. 1705 ja 1733—35 oli jälle venelaste kord. 1710 surmas katk tuhandeid. Mitmel korral hävitasid tulekahjud suure osa linnast; 1734 põles kolmveerand linnast.

Nii inimeste kui looduse poolt põhjustatud katastroofid jätsid oma märgid ka ülikooli tegevusele.

Ülikooli elus algas elav areng 18. sajandi teisel poolel. Matemaatika ja füüsika said omaette teaduskonnad. Huvi loodusteaduse vastu kasvas ja 1753 ehitati ülikooli juurde observatoorium, mille selleaegne moodne sisustus toodi Londonist. See oli esimene observatoorium Ida-Euroopas ja üks neljast selleaegses maailmas.

Paavst Clement XIV andis korralduse 1773 jesuiitide ordu väljatõrjumiseks. Osa endisest fakulteedist jäi Vilniusse ja ülikool jätkas oma tööd Leedu Suurvürsti Peakoolina (Scola Princeps Magni Ducatus Lithuaniae). Ülikool jagunes kaheks fakulteediks: moraalsed teadused (teoloogia, filosoofia, õigusteadus) ja füüsikalised teadused (matemaatika, loodusteadus, meditsiin). Loodusteadused, eriti astronoomia, õitsesid ülikoolis. Fakulteet jäi internatsionaalseks. Nii oli botaanika professoriks J.G. Forster — üks osaline James Cook'i ümbermaailmareisil.

Kui Leedu vürstiriik ja Poola kuningriik 1795 okupeeriti venelaste poolt, allutati Vilniuse ülikool Peterburi alla.

16. sept. 1803 tsaar Aleksander I proklameeris, et nüüdsest peale ülikool olgu tuntud Vilno Imperiaal Ülikoolina (Imperatoria Universitas Bilensis). Ülikool laiendati neljale fakulteedile: füüsika ja matemaatika, meditsiin, moraalsed ja poliitilised teadused, kirjandus ja vabameelsed kunstid. Ülikooli juurde kuulus seminar preestrite, teine seminar keskkooli õpetajate ettevalmistuseks ja kunstikool. Ülikool jätkas kasvamist, kusjuures matemaatika ja füüsika osakonnad olid tugevamad.

Aastal 1824 algas intensiivne venestamise kampaania. Mitmed professorid eemaldati ülikoolist. Õpilased vastasid sellele salajaste organisatsioonide asutamisega. Kui 1831 toimus ülestõus venelaste vastu kogu maal, võttis sellest osa mitusada üliõpilast. 1. nov. 1832 tsaar Nikolai I sulges ülikooli. Meditsiini fakulteet muudeti ümber Meditsiini ja Arstiteaduse Operatsioonide Akadeemiaks.

Teoloogia kool nimetati Vaimulikuks Akadeemiaks ja mõlemad said tegutseda ainult kuni 1842. aastani.

Sel aastal arstiteaduslik kool suleti ja Vaimulik Akadeemia viidi üle Peterburisse.

See pimeduse periood kestis kogu 19. sajandi. Pärast teist suuremat mässu 1863, Vene valitsus keelustas leedukeelsete raamatute trükkimise ja ladina tähestiku kasutamise, kuna loodeti et kürillitsa (vene) tähestik võiks muuta leedu lugejad rohkem vene kultuuri mõjualusteks, või vähendaks poola kultuuri mõjutusi. Kuid asjad ei arenenud sel loodetud viisil: keelustamine just lisas õli leedulaste rahvuslikule kasvule. Raamatute trükkimise keeld tühistati alles 1904, kuid ülikooli uuesti käimapanekuga tuli oodata 1918. aastani.

Vaimulik Akadeemia, mis oli viidud 1842 Peterburisse, tegutses seal kuni oktoobrirevolutsioonini. Seda akadeemiat on arvestatud kui Vilniuse ülikooli eksiilis. Sel ajal kui see suleti oli I maailmasõda lõppemas ja Wilsoni doktriin lubas vabadust rahvastele, kes olid olnud Venemaa osadeks.

Leedu kuulutas end iseseisvaks 16. veebruaril 1918 ja 5. dets. samal aastal organiseeriti Vilniuse ülikool uuesti tegevusse.

Vilniuse linn käis samal ajal peetavais sõdades käest kätte ja jäi lõpuks Poola alla kuni 10. okt. 1939, mil Poola jagamisel see suuremeelselt loovutati lühiajaks Leedule.

Poola võimud avasid uuesti ülikooli, nimetades seda Stefan Batory ülikooliks. Kaunase ülikool avati 16. veebr. 1922, kui Vilniuse ülikooli jätkaja. Lühikese iseseisvuse ajal Kaunase ja Vilniuse ülikoolide töö oli edukas ja lühikese ajaga saavutati märkimisväärseid tulemusi.

Pärast kui Vilnius sai Leedu osaks 1939, viidi Kaunasest sinna humanitaarteaduste, õigus- ja majandusteaduste fakulteedid. Sellele järgnes matemaatika ja loodusteadus.

1940. a. sügissemestri ajal matrikuleeris Vilniuse ülikoolis 2247 üliõpilast.

15. juunil 1940 Leedu okupeeriti punaarmee poolt millele tuttavate sündmuste ahelas järgnes Leedu „palve" vastuvõtmiseks N. Liidu koosseisu. Ülikoolis suleti kohe heebrea keele õppetool, kuna seda peeti sionismi koldeks. Üliõpilased pidid kõik võtma osa marksism-leninismi kursusest.

22. juunil 1941 ründas Saksamaa N. Liitu ja mõne päevaga oli Leedu Saksa okupatsiooni all. Ülikool sai vaid vähe aega töötada, kuid pidevalt sakslaste kitsenduste all õpilaste arvu vähendati, koolile ei antud kütet ega valgustust. Noortele meestele avaldati survet sõjaväkke minekuks. Juudisoost õpilased sunniti gettosse ja keelati poola rahvustest õpilaste vastuvõtmine. Pärast seda kui leedulased keeldusid astumast „vabatahtlikena" SS-üksusse, 17. veebruaril 1943 suleti Vilniuse ülikool Saksa ametivõimude poolt. Mõned ülikooli professorid arreteeriti ja saadeti Stutthofi kontsentratsioonilaagrisse. Järgmisel akadeemilisel õppeaastal ülikool töötas siiski kuidagi põranda all, kus jätkati õpinguid ja sooritati eksamineerimisi.

Punaarmee vallutas Vilniuse uuesti 1944. Vilniuse linn oli palju kannatanud, kvartalid olid varemeis. Ülikool alustas jälle tööd. Õpilaste elu polnud pärast sõda kerge.

Ülikooli pääsemiseks oli vaja tunnistust kohalikult parteifunktsionärilt, kuna noori, kelle vanemad polnud poliitiliselt uuele korrale ustavad, ei võetud vastu.

Praegu on leedulaste püüe hariduse järgi suur ja ülikoolis 13 fakulteeti, 800 õppejõu ja üle 16.000 õpilasega.

Ülikool peab töötama venelaste alalise surve all. Kuigi õppekeeleks on leedu keel, peetakse viiendik kursustest vene keeles. Sellejuures on korduvalt tehtud katseid õppekeeleks vene keele võtmist. Praegu pole teadlastel lubatud põhjalikumalt uurida teatud Leedu ajaloo järkusid, mis on poliitiliselt ja ideoloogiliselt liiga tundlikud.

Vaatamata kitsendustele on tehtud märkimisväärseid uurimistöid eriti balti keelte alal, mida jälgitakse suure huviga kogu maailmas.

Leedulased on uhked Vilniuse ülikooli saavutustele. Vabas maailmas olijad loodavad, et ühel päeval venestamise surve lõpeb ja teadlastel on võimalus ülikoolis teha südamele lähedast tõe ja teaduse poolel olevat tööd ilma ideoloogiliste kitsendusteta. Selletõttu tähistasidki leedulased ülemaailmsel Vilniuse ülikooli 400. juubelit, soovides et nende kool võiks töötada leedulaste õpetajana vabas maailmas.

Ja mida vähem kellelgi on uhkustada tänapäevaga, seda suurema zhestiga ta näitab minevikku, et oleks ometi midagi, millega oma usuankrut kinnitada.

A.H. Tammsaare

VABA EESTLASE TALITUSES müügil
stereo heliplaat

INGEMAR KORJUS bass-bariton

CHARLES KIPPER — klaverisaade

Metsateel (A. Kapp), Ennemuiste (M. Saar), Üks suu (M. Saar), Muremaa (R. Päts), Laul sõnajala õiest (T. Vettik), Sind tervitame kuldapäike (A. Karindi) ja Rändaja õhtulaul (J. Tall) ja rahvalaule: K. Raidi seades — Laulu mõju, Kui ma hakkan laulemaie, Ära viies ja Kivikasukas, L. Virkhausi seades — Kus on kus on kurva kodu, V. Kappi seades — Linakatkuja ja J. Zeigeri seades — Kanneldajast vend.

Hind $9.50 pluss postikulu $1.—

Sel ajal, kui Eesti Maja keskmises saalis tähistati Tartu rahu 60. aastapäeva, oli seal üheks nooremaks osavõtjaks Maaja Leivat oma nuku Cindiga, kuulatades vaikselt mida ta isa ja teised onud kõnelesid. Foto: Vaba Eestlane

Kesk- ja Ida-Euroopa konverents Albertas

Kesk- ja Ida-Euroopa uurimuste ühing Kanadas korraldab 13.—15. märtsil Alberta ülikooli juures Kesk- ja Ida-Euroopa ühiskondade uurimisi sisaldava konverentsi. See vaatleb nende juuri, püüdlusi, edu ja tõelist arengulugu, kõike Kanada ulatuses.

Konverentsil peetavad loengud puudutavad enamuses nende rahvaste kultuurilisi ja ajaloolisi probleeme, nagu keele küsimusi, nende kohanemist Kanadas, erit just preeria aladel, perekonna vorme ja assimilatsiooni. Eriti tugevalt on esile toodud konverentsil ungarlased. Vaadeldakse nende koole Torontos, praeguseid kultuurimuudatusi Kanada ungari ühiskonnas, suusõnalisi ungari ajaloo reflekse läbi kolme Ungari immigrantide laine. Eestit üheski loengus teemaliselt ei nimetata, ka pole rakendatud eesti teadlasi, kuigi selline võimalus on keelteseminaris ja „Edmonton Journal" väljaandja P. O'Callaghani jt. laudkonnavestluses.

Omapäraseks on viimase päeva õhtu, kus on õhtusöögid Kesk ja Ida-Euroopa restoranides Albertas.

Kuninglikud tervitused

Lugedes meie suurjuubelite kirjeldusi näib, et meil pole üldiselt teada, et kuninganna saadab õnnesoove saja-aasta ja suuremate sünnipäevade ja 60 a. või suuremate pulma aastapäevade puhul. Kanada kindralkuberner teeb sama 90 ja 95. a. sünnipäevade ning 50 ja 55 a. pulma aastapäevade puhul. Ka peaminister saadab õnnesoove ja tunnistusi (certificate) sünni- ja pulma aastapäevade puhul.

Et niisuguseid tervitusi saada, peab keegi vastavaid asutusi informeerima. Ülaltoodu ilmnes ühest (enne valimiste väljakuulutamist kirjutatud) Don Valley East parlamendiliikme Sam Wakim'i (konservatiiv) ringkirjast teatega, et tema toimetaks meeleldi sellised teated edasi õigess kohta. Õnnesoovide saamiseks on eelteadet vaja vähemalt kuus nädalat ette, kuigi telegramme saab toimetada lähemaajalise etteteatamisega. Võiks lisada, et kirju parlamendiliikmeile pole vaja margistada. Nime järele tuleb panna M.P. ja aadressiks House of Commons, Ottawa, Ontario.

VABA EESTLANE

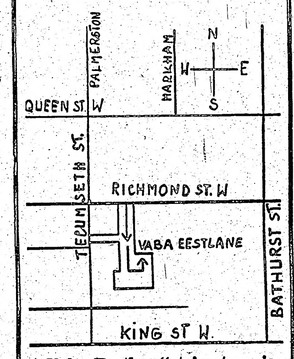

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 482-0242
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks tolli ühel veerul ... $3.50
esiküljel ... $4.—
tagaküljel ... $3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto, Ont. M6J 3M7
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont. M2M 1Z7
Telefon: 223-0080

Võitlejate Ühingute Liidu uus juhatus

Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu äsja valitud uus juhatus jagas oma ametid järgmiselt: K. Tori — esimees (valitud koosoleku poolt), V. Raiend ja R. Piirvee — abiesimehed, E. Pihlberg — sekretär, V. Lillakas — laekur, A. Tooming, H. Lember, A. Jurs, R. Moks, M. Pihlak, E. Uduste ja G. Lootus — ametita liikmed.

ANDRES KÜNG

MIS TOIMUB SOOMES

Kirjastus Välis-Eesti & EMP
311 lk. Hind $14.00 br. + saatekulu 50c

Eesti ajakirjaniku teos põhineb laialdasele allikmaterjalile. Ta analüüsib Soome sise- ja välispoliitikat, riigi tänapäevast olukorda ja suunda, Nõukogude Liidu Soome-politikat, Soome valitsust presidendist parteieluni ja palju muud, tuues Soome saatusest huvitatud lugejaile palju uusi andmeid.

Müügil Vaba Eestlase talituses

ILMUS

EDUARD RÜGA, graafik ja maalija

Toimetanud ENDEL KÖKS, ERIC PEHAP ja ARNO VIHALEMM

Monograafia „Pallase" kunstikooli lõpetanud kunstnik Eduard Rüga õpinguist ja tööst, kelle elutöö vaatluse kõrval tuuakse esile ka kunstikool „Pallas" õppeasutusena ja eesti kunstnike ettevalmistajana. Raamat on kerge ja huvitav lugeda ka laiemale lugejaskonnale.

Hind $10.00 (postiga tellimisel lisada 50c)

SAADAVAL VABA EESTLASE TALITUSES

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 19. veebruaril 1980 — Tuesday, February 19, 1980

KIREV MAAILM

VIIN — N. Liidu endine diktaator Josif Stalin võib-olla mõrvati. Nii arvab Albaania riigipea Enver Hoxha oma memuaaride uuemas osas. Hoxha ütleb, et endine poliitbüroo liige Anastajas Mikojan oli rääkinud temale, et Hrushtshov koos mõne teise nõukogude juhtkonda kuuluvaga plaanitses Stalini mõrvamist. Kuigi plaanitsemisest hiljem loobuti, on Stalini surm aastal 1953 siiski jäänud ebaselgeks. Hoxha arvab oma menuaarides, et Stalini mõrvas arstiderühm, keda 1953. a. süüdistati nõukogude juhtkonna mürgitamise idee pärast.

NEW YORK — „Tüdrukute oksjonimajaks" osutus The Club Sansoci, 1113 6. ave. Politsei teatel oli siin müüdud tüdrukuid lõbunaistepidajatele hinnaga keskmiselt $10.000 tükk. Rida isikuid arreteeriti. Noori ja kogemusteta tüdrukuid meelitati kokku kuulutustega, milles otsiti modelle ja filminäitlejaid.

MOSKVA — Kevadel on võimalik sõita Leningradi ja Moskva vahel ekspressrongiga, mille tippkiiruseks on 200 km tunnis, ER-200 nimetust kandev rong on võimeline arendama tippkiirust kogu vahemaa ulatuses, kattes Leningradi ja Moskva vahelise distantsi nelja tunniga.

TORONTO — Üks Toronto keskhaigla arst, kes on seotud ka tööga Toronto Ülikooli juures, leiti olevat süüdi roppude telefonikõnede pärast. Arst arreteeriti 9. nov. pärast seda, kui Metro politsei oli teostanud uurimise. Kohus mõistis talle neli kuud vangistust tingimusi.

DACCA, Bangladesh — Üks noor mees pussitas oma ema surnuks ja sõi pärast seda ta liha ja luid, kirjutas ajaleht Dainik Desk. 20-aastane Abdul Aziz tuli ühel laupäeval koju, kui ta 40-aastane ema just sõi. Aziz hakkas ema noaga taga ajama kuni pussitas ta surnuks.

LONDON — Briti loodusuurijad ütlevad, et nad leidsid maailma suurima sisaliku, 19 jala pikkuse roomaja, kes elab Uus-Guineas Papua soos. Sel on suured hambad ja küüned. Kohalikud inimesed nimetavad seda draakoniks ehk loheks ja ütlevad, et see söövat inimesi.

MOSKVA — Siinne raadio teatas, et USA lennukid olevat hakanud tülitama N. Vene kaubalaevu Atlandil ja Vaikses ookeanis. USA lennukid tiirlevat vene laevade ümber, mõnikord isegi 25 meetri kaugusel, tekitades ohtlikke situatsioone.

TORONTO — Torontos on 100.000 marihuaana suitsetajat. Marihuaana müük on alates 1923. aastast illegaalne Kanadas, aga suuremad levitajad teevad sellega väga suurt äri. RCMP-l olevat aga salajases nimekirjas 160.000 marihuaana kasutaja nime.

LONG BEACH, Kalifornia — Politsei arreteeris kolm teismelist, kes ütlesid, et nad just lõbu pärast lasid ümbruskonnas surnuks kuni kakskümmend koera.

BELGRAD — Jugoslaavia teadaolev kõigi aegade pikem abielu lõppes, kui 105-aastane proua Ajka Gacevic suri. Teda jäi leinama 110-aastane lesk ja 175 järeltulijat. Abielupaar veetis kogu elu maakohas karjapidajana. Nad arvavad oma pika eluea saladuse seisnevat selles, et nad pole kunagi elus suitsetanud.

MALMÖ — 30-aastane ülikooli filosoofia alal lõpetanud mees ütles, ta ta tappis oma tüdruku, lõikas selle keha tükkideks ja sõi seda. Mädanevat liha, mis rätikusse mähitud, leiti veel külmutuskapist, mille politsei võttis uurimisele, kas see on inimese liha. Naine oli 28-aastane ja kadunud juba kolm kuud. Kaks nädalat varem tehti mehe korteris läbiotsimine, kus leiti 150.000 varastatud raamatukogu raamatut, enamus usust ja filosoofiast. Ka kadunud naise televisiooniaparaat leiti mehe korteris.

Lõbus ... äsja Torontos toimunud Eesti Majanduskluubi ballil. Vaskult: H. Rooneem (seljaga kaamera poole), pr. Later, J. Puusepp, pr. Rooneem, H. Later ja paremal esiplaanil pr. Puusepp. Seltskond pühitses ballil pr. Lateri sünnipäeva.
Foto: Tommy Tomson

Täna on juttu

Lõunanabamanner tõmbab uurijaid

Ameerika geoloogid arvavad, et seal peituvad suured õliväljad

MCMURDON JAAM, ANTARKTIS — Ameerika Ühendriigid kasutavad aastas 55 miljonit dollarit maakera ainsal kõigile avatud ja ei kellegile kuuluva mandri uurimiseks. Maakera „põhjal" asetseva Lõunanabamandri olemasolust ei olnud teada midagi palju varem, kui alles paarisaja viimase aasta jooksul.

Lõunanabamandril, Antarktisel, asub pimedal talvel 800 inimest, kes on sinna saabunud 11 riigist. Neist 255 on Nõukogude Liidust, 154 Argentiinast ja 114 Ameerika Ühendriikidest. Suveti mandril olevast umbes 2400 elanikust on pooled ameeriklased.

Nelja kilomeetri paksuse jää peidus oleval Antarktisel on 90% maakera mageda vee varudest.

Kuid see vaikne manner on rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt avatud kõikide maade teadlasile. See on paljus suhtes ainulaadne maakera kolgas.

Selle õhk on maakera puhtaim. Selle veed ja ilmastik võivad anda väärtuslikke andmeid kogu maakera arengust. Mõned selle elumoodused aitavad bioloogilise protsessi mõistmisel. Selle kaljudest tahetakse saada selgusele, kuidas maakera nägi välja miljonid aastad tagasi.

Antarktise jaama rahuliku asupaigana tagab rahvusvaheline kokkulepe, millele kirjutasid alla 18 riiki, ratifitseerides selle 1961. aastal.

Kuid see rahulik seisund ehk ei olegi lõpmatuseni kaitstud, kuna see uurimata maa-ala võiks omada muuhulgas määratusuuri õlivarusid ning maagaasi. Ka väikse krabilise (vähja) kaitse pole õnnestunud, sest seda kalastavad nüüd paljude riikide kalalaevastikud.

Ka kokkulepe, millega keelustatakse teatud piirkondade võtmine eri maade nimele, pole tegelikult rakendatav. Seitse riiki: Argentiina, Austraalia, Tshiili, Prantsusmaa, Inglismaa, Uus-Meremaa ja Norra peavad oma nimel osa mandrist.

Lisaks neile maile on Antarktise kokkuleppele alla kirjutanud veel USA, N. Liit, Jaapan, Belgia, Lõuna-Aafrika. Hiljem liitusid veel Poola, Tshehhoslovakkia, Holland, Rumeenia, Ida-Saksamaa ja Brasiilia. Kokkuleppes öeldakse, et seda võidakse uuendada 30 aasta pärast ehk aastal 1991.

Kokkuleppele esialgselt allakirjutanud 12 riiki ja nendega hiljem liitunuist Poola, tuid möödunud oktoobris Washingtonis kokku.

Konverentsil õnnestus kujundada peajooned kokkuleppele, mil mõte on reguleerida piirkonna merevarade kasutamist.

Kokkuleppeosalised riigid on koostöölises tegevuses, millega katsutakse kaitsta mandri lindusid ja imetajaid. Eriti on võetud kaitse alla varem armutult hävitatavad pingviinid ja hülged, kes ei ole harjunud veel inimesi kartma.

Mineraalide küsimus on raskeim lahendada. Need 13 riiki leppisid siiski möödunud oktoobris kokku, et nad ei alusta õli otsimist Antarktises enne, kui on saadud kokkulepe ja juhised keskkonnakaitseks ja sellest, kellele võib-olla leitav õli peaks kuuluma.

Ameerika geoloogide uurimus arvestab, et mandri rannikul olevad õli ja gaasivarud on suuremad kui Alaskas avastatud.

Aga lähemaks otsimistegevuseks pole veel samme astutud.

Uus-Meremaa välisminister R.E. Talboys tõdes varemini, et kokkuleppe sõlminud riikide vaheliste nõupidamiste alusel näib täieline õliotsimiskeeld võimatuna. „Rahvusvaheliselt kokkku lepitud valiku puudumisel alustab igaüks kindlasti omaette õli otsimisega," arvas ta.

Ühendriikide teadusliku uurimistegevust Antarktises juhtiv dr. Edward Todd omalt poolt märkis, et õlikompaniid ei ole osutanud kuigi suurt huvi lõunamandri õlivarude vastu, kuna poliitilised küsimused on lahendamata.

„Kahtlen väga, kas mõni suurem õlikompanii kasutaks selleks suuremaid rahasid enne kui kompaniid saavad mingisuguse tagatise, milliseid tulemusi saadakse," ütles ta.

Igal juhul Antarktise karmid loodusolud, tormid, lumi, alaline külm ja paks jää vähendavad soovijate arvu, et otsida õli kas mandrilt või selle ümbrusest ookeanist.

Iraani president kardab N. Liitu

ROOMA — Iraani president Abolhassan Bani-Sadr mainis itaalia televisioonisaates, et Iraan on väga mures Afganistani okupeerimise päras ning kardab N. Liidu punaarmee sissetungi ka Iraani. President mainis, et Iraani valitsus taotleb kõigi võimaluste piirides Afganistani põgenike abistamist ning on võtnud tarvitusele diplomaatilisi vahendeid okupatsiooni kiireks lõpetamiseks. Kui presidendilt küsiti, milline suurvõim — kas Ühendriigid või N. Liit — on Iraanile ohtlikum, vastas Bani-Sadr, et Iraani seisukohalt ei ole nende võrdlemisel mingit vahet, kuna mõlemad taotlevad oma dominatsiooni pealesurumist väiksematele riikidele. Bani-Sadri arvates peaks N. Liit andma oma piirides elavatele muhameedisulistele mingisugusel kujul omavalitsuse, millega välditakse muhameedlaste vastupanu nõukogude korrale.

Aerofloti mänedzher — spioon

MARRIID — Oleg Shuranov, Madriidis asuv L. Liidu lennuliini Aerofloti mänedzher arreteeriti spioneerimise pärast ja saadeti Hispaaniast välja, pärast seda kui salaluureagendid tabasid teda „dokumentidega, mis olid seotud Hispaania julgeolekuga".

Thatcher atleetidele: Loobuge Moskva olümpiast

LONDON — Briti peaminister Margaret Thatcher andis inglise atleetidele nõu loobuda võistlemisest Moskva olümpiamängudel. Peaminister kinnitas parlamendis, et ka atleetidel on kohustus võidelda inimõiguste ja vabaduse eest ning Moskva olümpiamängudest osavõtmisega annaksid inglise sportlased endid nõukogude propaganda teenistusesse. Euroopa ühisturu riikide välisministrid kohtavad käesoleval nädalal Roomas, et jõuda ühisele seisukohale Moskva olümpiamängude küsimuses.

Teheranis süüdistatakse Kanadat

TEHERAN — Iraani valitsus on esitanud Liitunud Rahvaste Organisatsionile teravalt sõnastatud protesti Kanada vastu, süüdistades Kanada saadikut Teheranis „diplomaatiliste õiguste tõsises rikkumises" kui ta varjas Kanada saatkonnas kuut tagaaetud Ühendriikide saatkonnaametnikku ning tõi nad Kanada passide abil maalt välja. Üks Iraani ajakiri süüdistab Kanada ratsapolitseid tihedas koostöös shahhi endise salapolitsei SAVAK'iga illegaalsete operatsioonide sooritamises Kanadas elavate iraani üliõpilaste vastu.

Velle veste

Usupuhastusest ja Piiblist

Kui miljonid luteriusulised (ja paljud teisedki protestandid) üle maailma tähistavad n.n. „usupuhastuse püha", siis on lugemata jutlustes ja kirjutistes kuulda ning lugeda jällegi Martin Lutheri suurmehe osast ajaloos, ta teost ja saavutisest kirikuloos. Kuid vähe on kuulda, et reformatsiooni „isa" andis algpõhjuse selleks, miks „protestantismis on piibliaustamine mõnigi kord laskunud ebajumaldamiseni" (nagu objektiivselt märgib protestantlik teoloog, prof. Bernhard Anderson), ning sellest tulenevatest tagajärgedest — nii negatiivsetest, kui ka positiivsetest.

Tehes piibli sõna-sõnalisse uskumise oma „puhastatud" usu alusmüüriks, ning eksimatuks autoriteediks selles, mida õige kristlane peab uskuma ja mida mitte, vallandas Luther oma revolutsiooniga pahaaimamata dramaatilise killunemise kristluses.

Tulenevalt saavutatud vabadusest (Rooma kiriku alt) piibli individuaalseks tõlgenduseks-mõistmiseks, algasid protestantide leeris peagi, siit-sealt tõusnud „piiblitundjate" poolt, ühe või teise punkti väljanoppimised, erinevate seisukohtade rõhutamised, sektide tekkimisel veel enne, kui Luther oma uuele kirikule oli jõudnud anda väljakujunemise. Isegi Lutheri lähemast ümbrusest tõusid süüdistavad hääled piiblist kõrvalekaldumisest ja pühakirja „väänamisest". Mõnigi kord oli neil selleks põhjus. Piibel pakkus rikkalikult võimalusi erivaadeteks, puhastatud usu uueks „puhastuseks", vastastikusteks rasketeks sõnadeks „ketserlusest", „eksiõpetusest" jne. jne. Korraga oli piibel saanud kõige enam kõneldud ja arutletud raamatuks.

Korraga oli tekkinud laialdane huvi ja vajadus selle lähemaks tundmaõppimiseks!

On paradoksaalne, et ilma Lutheri enda kavatsuseta, või etteaimduseta, ta tegi järeltulevatele põlvedele ühe eriliselt suure teene: Kõigest sellest usulisest pulbitsusest, ning teoloogiliste vaidluste tolmust, sai alguse teaduslik piibliuurimuslik liikumine. Tänu protestantismist tõusnud algusele, nakatas ja mõjutas see hiljem ka rooma-katoliiklust, mis sajandeid oli piibli lähema uurimise tähtsusele pühendanud vaid minimaalset tähelepanu.

Sealt pole mitte ainult piibli tõlgendused kasvanud oma mitmekesiduses, vaid ka selle üksikosade uurimised oma täpsuses ja intensiivsuses. Eriti kehtib see viimase kolmekümneviie aasta kohta, kus nii protestantlikud, rooma-katoliiklikud, kui ka judaistlikud piibliuurijad on teinud suurt, ning märkimisväärset tööd (koos piibliarheoloogiaga) — niihästi eraldi, kui ka koostöös. Kasutades uusi teaduslikke meetodeid, keelelisi ja tõlgenduslikke oskusi, ning aina uuemaid ja avaramaid ajaloolisi andmeid-teadmisi,

on arusaamine nii Vana- kui ka Uue Testamendi tagapõhjalisest kujunemisest, ning keelelisest ja sisulisest õieti mõistmisest määratult avardunud.

Muidugi mõista, kui mitte öelda, kahjuks, pole see kõik veel kaugeltki ulatunud n.ö. „tavalise" piiblilugejani. Isegi mitte iga vaimulikuni-õpetajani, veelvähem fundamentalistlike jutlustajateni, kellede jaoks Jumala poolt määratud inimkonna vaimne areng elu ja jumaluse mõistmiseks, on jäänud ilmselt seisma piibli viimaste ridade kirjutamisega.

Piibliuurijad, ning objektiivset tõde otsivad kristlikud usuteadlased on teinud siiraid ja väärtuslikke pingutusi, et piiblis esinevaid müüte, metafoore ja legende eraldada ajaloolistest faktidest, ning doktrinaarsete seisukohtade kujunemist näha nende kirjapaneku ajastu, ning mitmest erisuunast kristlussse imbunud välismõjude taustal. Piibli literaalne tõlgendus on tihti ekslik, ning isegi saatuslik viga, mille on põhjustanud läänemaise inimese võimetus mõista idamaise inimese mõttemaailma, mis kujukalt kajastub piibli paljudes osades. Mehed, kes kirjutasid, mis sealt lugeda,

kirjutasid vastavalt oma ajale ja kohale, kasutades keelt ja mõtteviisi, mis oli tavaline, ning arusaadav nende ajastu inimestele,

tuli siis inspiratsioon Pühast Vaimust, või mitte. Kes meist julgeks väita, et see väljendus, keel ja arusaamade skaala mis on omane meile tänapäeval, saab olema sama selge ja omane inimestele, kes tulevad 2000 aastat pärast meid!..

Selliseid mõtteid mõlgutades, võib olla, pole liialt küsitud: Kuivõrd ajakohane ja märkitabav (väljaarvatud traditsiooni väärtus) on tänapäeval veel sõna „usupuhastus", mida reformatsiooni alguse tähistamiseks kasutatakse?

VELLE—

Puhastusoperatsioonid Poola kommunistlikus parteis

VARSSAV — Poola kommunistliku partei peasekretär ja diktaatorlike võimupiiridega varustatud võimumees Edward Gierek sooritas Poola valitsuses ja Poola kommunistliku partei keskkomitee poliitbüroos suuri puhastusoperatsioone, et kindlustada oma seljatagust. Edward Giereki puhastusoperatsioonide tulemusena tagandati peaminister Pjor Jaroszewicz, kelle asemele nimetatakse tõenäoliselt senine peaministri asetäitja Edward Babiuch, kes on samuti endine söekaevur nagu seda on Edward Gierek. Partei keskkomitee poliitbüroost eemaldati peale peaministri veel kolm liiget ja asendati uute nooremate meestega, kes on tuntud kõvakäeliste kommunistidena ja tehnokraatidena.

Valed ja tõed ei tähenda ju muud midagi, kui et meie oma seisukohta vaatlemisel muudame. Pealegi, mis sa arvad, kas pole huvitav valede küllussarve vaadelda, kuni sealt üks tõde teise järele välja lipsab.

A.H. Tammsaare

Kokkulepe kirjakandjatega

Kanada Treasury Board saavutas peaminister Joe Clarki isikliku vahelesegamise tagajärjel viimasel minutil palkade korraldamiseks kokkuleppe Kanada kirjakandjate ametiühinguga. Kokkulepe sõlmiti üheks aastaks ning selle raamides tõsteti kirjakandjate palka ca 60 centi tunnis ning võeti kokkuleppesse klauslid, mis kindlustavad kirjakandjatele nende töökohad. Kirjakandjate palk on praegu $8.30 tunnis, mis hõlmab ka 95 centi tunnis elukalliduse lisa.

Nalja

Arglik vanaproua teeb esimese lennureisi ning küsib piloodilt:

„Mis siis saab, kui lennukil õhus bensiin otsa saab?"

„Siis peame ülesse jääma," vastab lendur.

o

„Kas on tõsi, et teie aitate kasvatada juukseid pähe isegi paljaspeale?"

„Aitate? See pole just õige sõna. Meie lihtsalt paneme neile karvad jälle pähe. Meil oli kunde, kellel pea oli paljas nagu piljardiball. Kuu aja pärast võis ta juba kahe käega oma juukseid katkuda, kui nägi meie arvet."